Ч. 22 (14.565). Львів, вівторок 2. лютого 1937. Оплата почтова uiszcz. на gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Вислід конкурсу на економічні статті „Діла".

Жюрі у складі сен. О. Луцького, дир. М. Творидла, д-ра І. Витановича і ред. В. Несторовича на засіданні 31. січня ц. р. відзначило кілька статтей, надісланих на III-ій конкурс „Діла" на економічні статті, уфундований нашим земляком п. Василем Тихим з Америки.

II-гу нагороду в рівновартости 4 ам. долярів признано п. В. Островському (Луцьк), III-тю — п. А. Адамчукові (Львів), IV-ту о. Е. Ломницькому (Вільшаниця п. Яворів), V-ту п. М. Приймакові (Стрий). Три останні нагороди є по три доляри (рівновартість).

Першої нагороди в сумі 6 ам. долярів не признало жюрі нікому, а рішило віддати їх Т-ву „Сільський Господар", який присвячує справі домашнього промислу велику увагу і збирає відповідні інформації.

Відзначених статтей, з вимком статті В. Островського про льнярство на волинськім Поліссі,*) рішило жюрі не друкувати на сторінках „Діла", а віддати „Сільському Господареві" до використання.

Нагороджені автори можуть відібрати признані їм квоти в Адміністрації „Діла".

*) Містимо в нинішньому числі „Діла". — Ред.

Справа гр.-кат. вікаріяту в Чернівцях.

На засіданні румунського сенату 25. м. м. сенатор Йорга запитував міністра віроісповідань у справі гр.-кат. вікаріяту в Чернівцях, який, як твердив Йорга, не поступає згідно з інтересом румунської держави.

На цей запит відповів 27. м. м. міністр Яманді, що вікаріят уніятської церкви в Чернівцях має легальну підставу, спираючися на конкордат. Вікарієм є справді українець, хоча було би краще, якби ним був румун, але іменування це зроблено на підставі рекомандації єпископа з Мараморощини. На підставі виводів сенатора Йорги заряджено слідство. Міністр вірить, що єпископ, який кермує цією парохією, мусить бути оборонцем румунських інтересів, та що зарядить відповідне, щоби справа розвивалася нормальним шляхом. На цю відповідь сенатор Йорга заявив, що не є вдоволений першою частиною відповіди. Щож до акції вікарія, п. Йорга заявляє, що не має інформацій про його діяльність. Знає лише, що роблять українці Буковини. Вони дуже вдоволені, що мають свого вікарія, під якою покришкою ховається їхня політична пропаганда денаціоналізації румунів ізза Прута, які були резешами Молдови і яких прадіди боролися під стягами Стефана Великого й утонули під хвилями фаворизованих Австрією пришельців ізза границі. Пришельці завсіди були більше безпечні, як ці що віддавна засідають на місці, бо ті боронять своїх претенсій, а ті права істнування. Українці з Буковини були все лихими громадянами Румунії (з малими виїмками). Їх там коло 70.000 уніятів.

Міністр Ністор: Менше, коло 30.000.

Йорга: Це найвище число, на основі їх тверджень. Більшість із них прибула із заграниці. Насувається питання, чи русифіковані елементи із заграниці є дійсно чистим „руським" елементом, коли відомо, що румунський нарід сягає аж до границь Кракова? Чи вони не є продуктом денаціоналізації?

Серед таких обставин не говоріть про потребу заснування руського вікаріяту для українців. Може бути бесіда лише про вікаріят для уніятів.

Вікарієм можна було іменувати румуна, не людину, яка ледви знає по румунськи і кореспондує з парохією по українськи. Яким правом? Конкордат не дає права уживати цієї мови. Печатка, якої уживає цей пан з Чернівців, є в румунській та українській мові.

Дальше п. Йорга заявляє, що він займається ціле своє життя українською справою та що п. Ністор знає її добре, бо написав про рутенізацію гарну книжку. Не може бути бесіди про обовязок румунської держави іменувати для Буковини церковного шефа українця, бо це не передбачене в конкордаті.

У дальших своїх виводах твердив п. Йорга, що українці є найбільшими ворогами румунської держави, які хочуть запанувати в ній і домагався усунення о. Сімовича із становища ген. вікарія, зірвання з ним всяких зносин та припинення його платні.

13-ох засуджених у Москві розстріляли.

Засуджені на смерть у московському процесі звернулися в суботу до Центрального Виконавчого Комітету з проханням помилувати їх. На вчорашньому засіданні ЦВК відкинув прохання. Як подає париська комуністична „Юманіте", всіх 13-ох засуджених на смерть розстріляли.

„Другий Альказар" бориться вже пів року серед моря червоних.

Вчора появився перший раз національний звіт у селі Сан Марія де ля Сабеза, серед провінції Хаен. У манастирі, що стоїть у тому селі, замкнувся після вибуху громадянської війни гурт повстанців, членів есп. фаланги і нац. гвардії з родинами. Вже пів року вони бороняться по геройськи перед червоними, віддалені на сотки кільометрів від фронту; терен сприяє обороні.

Обложені не мають радіоапарату, тому про істнування геройського острівця серед большевицького моря довідалося нац. командування пізно, щойно після освободження Альказару, і то випадково; тепер час до часу посилають їм літаками харчі. Один нац. летун, не зважаючи на небезпеку, причалив недавно у недалекій долині, і перший навязав контакт з обляженими. Тепер нац. командування розглядає проект евакуації геройської залоги манастиря літаками.

Альбанський уряд переміг у виборах.

В Альбанії відбулися вибори до парляменту; вони пройшли спокійно; урядова листа мала всюди поважний успіх.

„...Про честь нації переговорювати не можна..."

РОКОВИНИ III. НІМЕЧЧИНИ ТА ВЕЛИКА ПРОМОВА КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА.

Львів, 1. лютого 1937.

У травні 1919. р. Адольф Гітлер дістав посвідку, що належить до „Дойтше Арбайтер-Партай": посвідка мала число 7. Тих сімох членів поволи — дуже поволи зростало до 15, 23, 34. День 28. червня 1919. року був для тієї партії і її члена ч. 7. переломовий: це був день підписання версайського трактату, в якому Німеччина злетіла до ряду „меншевартних" держав і народів. Горстка одиниць, що голосно протестувала проти версайського мира і тих, що його підписали, находила вже такий послух, що 24. лютого 1920. року її провідник Адольф Гітлер мав уже авдиторію з 2.000 слухачів, яким відчитав 25 точок своєї програми: тих 25 точок стало згодом евангелієм націонал-соціялістичної робітничої партії, перетвореної з тої 7-мичленної групи з травня 1919. року. Черговими етапами розвитку гітлерівського руху і карієри Адольфа Гітлера були такі події: революційний „пуч" у Мінхені 8—9. XI. 1923., за який А. Гітлер дістав 5 літ вязниці; вихід на волю після 10½ місячного побуту у вязниці; відновлення розбитої партії в місяці лютому 1925. року; нірнберський перегляд членів партії у серпні 1927. р.: у поході взяло тоді участь 30.000 осіб; парляментарні вибори 20. V. 1928. р., в яких партія дістала вже 806.746 голосів і 12 послів; парляментарні вибори 14. IX. 1930. р., в яких партія дістала вже 6 і пів мільйонів голосів та 107 мандатів до райхстагу; президентські вибори у березні 1932. р., в яких Адольф Гітлер дістав, як суперник Гінденбурга, 11 мільйонів 300 тисяч голосів; парляментарні вибори 31. VI. 1932., в яких нац.-соціялісти дістали 13.770.000 голосів і 230 мандатів; парляментарні вибори 6. XI. того самого року з деяким спадом нац.-соц. голосів, до числа 11.767.000 та 196 мандатів. Врешті день 30. січня 1933. р., в якому маршал Гінденбурґ, як президент Німецької Республики, передав канцлерський пост Адольфові Гітлерові. Саме ті четверті роковини переходу влади в Німеччині в руки нац.-соціялістів урочисто святкувала Німеччина в останню суботу і саме з цієї нагоди канц. Гітлер виголосив у райхстагу велику промову, якої від довгого часу з найбільшим зацікавленням вичікував увесь міжнародній політичний світ.

Це не були роковини одної партії, ані тим більше одного партійного лідера. Це було дійсно свято одного великого народу й одної великої держави. Бо можна суперечитись про те чи підпольна й еміґраційна протигітлерівська опозиція, зложена зрештою з ріжних елементів (від непримиримих католиків через демокра-

тів аж до соціялістів, комуністів і всіх жидів), є більша чи менша, або чи в Німеччині дійсно панує ідеальна єдність та повне вдоволення. Однак безспірною є правда, що націонал-соціялістичний рух відродив німецьку націю, що у німців розсіяних по всьому світі викресав свідомість племінної спільноти, що сцементував німецьку державу реформою устрою, якої не вдалося перевести й Бісмаркові, що визволив Німеччину з пут версайського трактату, що впровадив Німеччину знову в круг могутніх великодержав, що віддав німецькому народові честь, яку той у нещасті военної програної затратив!

Безперечно, минулий чотиро-літній період влади Адольфа Гітлера дає величезне поле для дискусії. Бо це був період великанських історичних експериментів та великанських реформ у внутрішньому житті держави і її міжнародніх відносинах. А проте знову таки існують у білянсі того періоду такі позиції, яких оспорювати не можна. До тих позицій, що нас, українців, у першу чергу цікавлять, належить видвигнення ідеї боротьби з комуністичною доктриною, надача тій ідеї деяких уже конкретних форм міжнародніх трактатів та примушення світа трактувати цю ідею, як актуальну існуючу міжнародню проблему. Ми не можемо наслідувати тих польських партій і клік, які підходять до III. Німеччини з погляду своїх особистих чи партійних симпатій до її внутрішнього устрою. Ми не можемо робити так, як робили польські соціялісти чи інші „демократи": коли діяв рапальський договір, себто коли воскресла ідея Бісмарка про німецько-російський союз, тоді польські соціялісти й інші „демократи" не кричали про німецьку небезпеку, справжню тодішню найбільшу небезпеку, яка тільки колинебудь може грозити Польщі. Вони мовчали, бо при владі ваймарської републики стояли „товариші" з II. Інтернаціоналу, бо в Німеччині було 6 міліонів комуністів, бо Німеччина була жировищем того самого міжнародного капіталізму, з яким ніби соціялізм веде безпощадну боротьбу. Колиж III. Німеччина фактично перекреслила рапальський договір і від непамятних часів уперше підписала з Польщею добровільний двосторонній пакт, коли провідники III. Німеччини ввесь свій величезний авторитет кинули на пропаґанду замирення з Польщею, тоді у польській пресі, опанованій „демократами", нічого іншого не читаємо, як тільки про німецьку небезпеку.

Ні, ми, українці, таких політиків наслідувати не можемо. Нас не торкаються внутрішні державні реформи чужинців. Нас цікавить тільки і виключно їх підхід до справ, в яких ми інтересовані. Може бути комусь приємною чи неприємною теорія расизму, може комусь подобатись або не подобатись система тотальної держави, — на ділі це внутрішня справа даної чужої держави. Коли річ іде про малпування чужинецьких взорів на нашому громадянському ґрунті, тоді справа інша: тоді мусимо відмежовувати те, що для нас, у наших внутрішніх відносинах, при наших національних питоменностях, при нашій суспільній структурі, у нашій ситуації недержавної нації і національної меншини, — що для нас корисне та що шкідливе. Це тема цілком окрема. Те, що для нас погубне, може одночасно бути предметом подиву, як успішна реформа у чужинців. І ми не можемо стриматись від вислову подиву для діла, яке доконав нинішній вожд німецького народу для німецького народу.

Виходючи теж виключно з наших національних інтересів мусимо з правдивою радістю витати величезний зріст міжнародного авторитету тої держави, яка перша гасло боротьби з комуною піднесла до висот своєї місії. Знаємо, що від антикомуністичної доктрини до „хрестоносного походу" проти СССР ще дуже далеко. Ніхто з нас не є теж такий наївний, щоб у той евент. хрестоносний похід вірити як у своє остаточне визволення, як у реалізацію українських національних ідеалів і т. д. Однак фактом є, що офіціяльний пресовий орґан тієї III. Німеччини писав кілька днів тому, що „Україна мусить бути вільна", та що III. Німеччина стоїть сьогодні на чолі того неофіціяльного і неформального бльоку держав, які ставляться до Сов. Союзу щонайменше з найбільшою нехіттю та рішуче відмовляються петрифікувати своїми підписами нинішній стан на Сході Европи.

Фактом є, що провідник III. Німеччини проголосив теж цілу низку і таких гасел, які завжди будуть і для нас актуальні. У суботнішній великій промові, у найбільш есенціональному уступі про відкликання німецького підпису зпід версайського трактату і про кінець „періоду" несподіванок" — Адольф Гітлер пояснював теж, чому він досі кількакратно самовільно та без попередніх переговорів зломив версайські постанови: бо деякі з тих постанов били безпосередньо у національну честь, у національну гідність, а „національної чести переговорами не здобувається..." Будівничий III. Німеччини поставив на першому місці своєї місії — боротьбу за честь свого народу. Що може істнувати більшого від прапору національної гідности?!

За програми та книжки для українських шкіл.

Вже 18-ий рік виконує Польща державну владу на землях нашого рідного краю. Бувало в нас ріжно й ріжне за цей розмірно довгий час. Бували події і настрої, що викликали пацифікацію. Але прийшли факти й настрої, що привели також до нормалізації.

Більшість українського громадянства віддихнула з деякою полекшею. Сподівалася вона, що в нас скінчиться погубна політика самовинищування, а влада найде можливість заспокоїти хочаб дрібні, але такі необхідні для нормального нашого розвитку потреби. Одначе надії почали скоро розвіватися, неначе легенька весняна мряка.

Багато в нас дрібних, але й рівночасно важних потреб у ланці нашого шкільництва. На чоло тих потреб вибивається нерозвязане по нинішній день позитивно питання програм і книжок для українських шкіл і для тих шкіл, що в них учиться українська молодь.

По нинішній день не опрацювало й не оголосило ще Міністерство Освіти програми навчання української мови для всіх типів, катеґорій і ступнів шкіл. Є програми навчання польської, анґлійської, німецької та французької мови — нема тільки для... української! Нема також спеціяльних наукових програм для т. зв. предметів українознавства — історії, географії, співу і т. п.

Ненормальність цього протипедаґогічного явища відчули та зрозуміли вже давніше наші професійні вчительські організації. Замісць нарікати і ставити платонічні вимоги, вибрали вони практичний позитивний шлях. Постановили вони співпрацювати з відповідними органами шкільної влади для українських шкіл і шкільних українських підручників.

Товариство „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" й „Учительська Громада" опрацювали спільно в рр. 1933—34, не без попереднього відома Міністерства Освіти, проекти наукових програм для української мови, історії, географії й інших предметів українознавства. Ці проекти оголосила „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" в IV-ій книжці свого педагогічного органу за 1934 рік „Шлях виховання й навчання"; те саме зробила „Учительська Громада", оголошуючи проекти українських програм для середніх шкіл на сторінках свого органу „Наша Школа". Проекти програм вручив у Міністерстві Освіти особисто посол Д. Великанович; рівночасно вручив він письменні заяви обидвох товариств, що вони готові співпрацювати над придбанням потрібних шкільних підручників для українських дітей і молоді. Міністерство Освіти, потверджуючи на письмі обидвом товариствам відбір проектів програм, виснило, що справа шкільних українських підручників буде актуальна з хвилиною, як будуть готові програми.

Від того часу минуло вже два і пів року, а програми ще по нинішній день не побачили денного світла. „Неактуальна" й по сьогодні також справа шкільних українських підручників.

Важна для українських педагогів і виховників, а також і для всього українського громадянства справа наукових українських програм. Але важніша ще та пекучіша справа шкільних українських підручників.

Стан науки української мови в школах, головно народніх, гірше ніж оплаканий. Там, де нема вчителя-українця, найчастіше української мови зовсім не вчать. — „Пощо — мовляв — учити тої мови, коли дитина й так щоденно чує цю мову в рідним домі, від батьків, у селі, від сусідів"? Якщож учить некваліфікований учитель, то вчить або в діялекті рідного села, або з передстарілих підручників архаїчною галицькою мовою! Навчання української мови в школах, головно народніх, опинилося нині в сліпій вулиці, застрягло на мертвому пункті, попало в трагічне становище.

Український нарід пережив у першому чвертьстолітті XX-го віку великі історичні події — революцію, коротке національно-державне обєднання й дальші кріваві визвольні змагання. В часі тих змагань зросла його національна культура, збагатилася дуже література новими письменниками, поетами, публіцистами й ученими. Його літературна мова досягнула високого рівня розвитку. Займає вона нині гідне місце серед інших слов'янських літературних мов.

В тому часі, коли культура й література народу поступає велитенськими кроками вперед, коли літературна його мова вигладжується й збогачується, наші діти в народніх школах виховуються в „літературній" мові зперед добрих 50—60 літ. По нинішній день покутують у наших народніх школах українські підручники, що своїм змістом, мовою та правописом нагадують добрі старі часи колишньої галицької ц. к. Крайової Шкільної Ради.

Це вже такий антипедаґогічний стан нашої освітньо-виховної справи, що не тільки приносить велику шкоду нашому національно-культурному розвиткові, але й понижує нашу національну гідність, ображує почуття нашого національного достоїнства.

Найвища вже пора покласти такому ненормальному станові край!

Іван Юшишин

Франція змагає до поєднання з Німеччиною.

ПРОМОВА МІН. ДЕЛЬБОСА

Французький міністр закорд. справ Дельбос виголосив з нагоди відкриття памятника для поляглих у світовій війні промову на тему закордонної політики.

Він ствердив, що заходи для збереження невтральности в Еспанії дали висліди. Приязнь Франції з Анґлією та іншими демократичними державами збереже Европу від поділу на два ідеольоґічні бльоки.

Про суботню Гітлерову промову сказав Дельбос, що у ній канцлер знову висловив мирове наставлення. „Нема між нами ріжниць щодо ціли, хіба щодо метод — та щира виміна думок все таки уможливить зближення. З радістю приймаю до відома заяву Гітлера, що між нашими державами нема тепер предмету спору та його погляди на загальне розброєння. Коли Гітлер сказав: „Мир є найвищим добром і Німеччина зробить все можливе, щоби до нього причинитися", то ми можемо зазначити, що на тому шляху все підемо до порозуміння, дарма, що тепер можуть бути між нами деякі ріжниці.

Основною засадою французької політики є, що міжнародні порозуміння не повинні бути звернені проти когонебудь. Не можемо виключити від конструктивної співпраці ніякого народу, тим більше 200-міліонового. Господарська відбудова неможлива без контролі зброєнь та демобілізації военного промислу. Справедливий поділ сирівців необхідний, але лише тоді, коли вони мають служити для мирних цілей, не для военних. До мирної співпраці старатимемося втягнути не лише Німеччину, але й інші народи. Війна не є необхідна, вона загрожує знищенням цивілізації, тому оминатимемо її всіми способами. Наша воля кінчиться щойно там, де зявляється необхідність оборони наших кордонів та сповнення наших міжнародніх зобовязань.

Як приняли Гітлерову промову.

Реакція французької преси на Гітлерову промову несуцільна. З одного боку французи вдоволені загальним тоном промови та запевненнями, що доба несподіванок скінчилась і що нема ніяких німецько-французьких конфліктів. З другого боку у Франції помітне невдоволення, що Гітлер відповів на Іденову промову, зате промовчав Блюмову. На загал промовою Гітлера вдоволені: вона помірkована і лишає отвертий шлях до дальших переговорів.

В ЛЬОНДОНІ.

Хоча Гітлер відповів Іденові, ігноруючи Блюма, британська диплиматія не находить в суботній програмі даних, що Німеччина готова співпрацювати над закріпленням мира. З одного боку вразило англійців домагання звороту всіх кольоній, з другого те, що Гітлер — не зважаючи на поєднавчий тон, практично відкинув усі проєкти Блюма й Ідена; Німеччина не хоче приступати до всеевропейського порозуміння, Гітлер не згадав про роззброєння.

Тому Гітлерову промову приняли англійці з резервою, хоча заапробували його мирові заяви супроти західних сусідів та запевнення, що з боку Німеччини не буде вже ніяких несподіванок.

У БРЮССЕЛІ.

Бельгійські політичні кола приняли доволі прихильно Гітлерову промову, зокрема пропозиції гарантій. Бельгія принялаб їх радо, заключуючи „нове Льокарно".

В РИМІ.

Італійські політичні кола вповні заапробували Гітлерову промову. Вони уважають ,що Гітлер, присвячуючи стільки часу Англії, запропонував їй тим самим співпрацю. Це сходиться зі зусиллями італійської дипльоматії, щоби продовжити до Льондону вісь Рим—Берлін.

Іменини президента Мосціцького.

Дня 1. лютого ц. р. з нагоди іменин Президента Мосціцького відбулося богослуження в архикатедральнім храмі св. Юра в год. 9.

В цілій Польщі відбулися святочні обходи, гутірки і т. п. з нагоди іменин найвищого державного достойника, який вже 11 рік виконує свій обовязок Президента.

Всі державні установи і багато приватних домів прикрашені державними прапорами.

—о—

Роковини бою під Крутами.

АКАДЕМІЯ У САЛІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ.

В неділю 31-го січня ц. р. у салі Театру Ріжнородностей у Львові відбулася вполудне святочна академія в 19-і роковини бою під Крутами. Найкращою була декоративна сторінка: над сценою велика стрілецька плякета (з вистави УСС, тепер у „Молодій Громаді"), від якої в обидві сторони вниз аж до підлоги йшли довгі жовто-блакитні ленти; на самій сцені — скромний дорійський обеліск із грецьким тризубом, на тлі блакитного неба і чорної драперії.

Сама програма була така скромна, що аж бідна. Ніодному з виконавців не можна нічого закинути, навпаки, про всіх слід висловитись із признанням. А проте все воно разом таки не годилось на академію, яку фірмувало таке поважне Товариство, як „Молода Громада" та на яку вийшлась еліта українського Львова, та на яку — ціни вступу були таки не дуже скромні...

П. Я. Гладкий гарно виголосив вступне слово, переплітаючи історичні подробиці (не завжди вірні) з поетичними зворотами. П-а І. Гургулівна з чуттям продеклямувала один вірш, мужеський хор під управою О. Плешкевича відспівав С. Людкевича „Присяга Батави" та М. Лисенка „Іван Підкова". Роман Савицький відіграв „Марш" Ліста. За годину програма була вичерпана. Річ, очевидно, не у довжині програми, а в цілому її рівні, що міг бути вищий.

Нещастям академії була теж „аматорська" ґардероба: флєгма слів і рухів молодих людей, на яких натискали сотні власників плащів, — була подивугідна...

У „ВЕЛИКОМУ ЛУЗІ".

29. січня ц. р. відбувся у Великому Лузі у Львові вечір, присвячений Крутянським роковинам. Прелеґент, **ред. І. Кедрин**, накреслив образ тодішніх відносин у Києві та на всій Україні, ілюструючи їх подробицями з автопсії. Наприкінці візвав численних присутніх луговичок і луговиків ушанувати память поляглих борців хвилиною мовчанки. Потім голова „В. Л." д-р Дашкевич оповів теж власний спомин з тих часів.

В ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" НА ЗАМАРСТИНОВІ.

В неділю 31. січня ц. р. відбувся заходом „Просвіти" в Замарстинові святочний концерт у 19-ті роковини бою під Крутами. На програму зложились такі точки: 1) Вступне слово — Осип Клименко; 2) Кравченко-Вахнянин: „Поклін борцям"; Ярославенко: „За Україну" — співав міш. хор під управою п. Міляновського; 3) Уот Уітмен: „Я чув, як мати всесвіта" — декл. Т. Сліпенький; 4) „Крути" — реферат відчитав В. Кобьовський, 5) Віктор Гіго: „На барикаді" — декл. Левцьо Матвіїв; 6) Б. Кравців: „Строфи" — інсценізація, підготовлена п. Л. Германом. Концерт закінчився відспіванням нац. гимну і лишив по собі милий спомин. (—ко.)

В СЕКЦІЇ ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ У ЛЬВОВІ.

В неділю 31. січня ц. р. в 10. год. передпол. відбулися у Львові святочні сходини провідниць дит. садків, присвячені памяті поляглих героїв зпід Крут. Сходини відкрила голова секції п. Іванна Гришко, після чого всі присутні віддали поклін героям однохвилинною мовчанкою. З черги виголосила дуже змістовний та гарно опрацьований реферат п. Мокрицька. Хор провідниць під проводом п. Дарії Лотоцької відспівав удатно пісні „Коли ви вмірали" та „Сповнилась мрія". Рецитація „Що то за грім?" та декламацій п. Рожейовської „Навколо мене тіні" доповнили свято. На сходинах гостей не було крім пос. Кузьмовича та проф. Ластовецького. Слід згадати ,що секція провідниць дит. садків розвиває тепер оживлену діяльність.

В Т-ВІ „БУДУЧНІСТЬ".

В неділю 31. січня ц. р. в 6. год. веч. відбулися святочні сходини Т-ва „Будучність" при церкві св. Юра, щоб вшанувати память поляглих героїв зпід Крут. Присутні віддали поклін героям 1-хвилинною мовчанкою. Опісля відчитано короткий реферат голови п-і Гординської, що не могла, на жаль, прибути на це свято. З черги хор членок відспівав дуже вдатно кілька пісень. Опісля членка М. Сколоздра відчитала уривки бою під Крутами. Деклямації „Крути" та „Живи Україно", яку з чуттям виголосила членка А. Сивиківна, доповнили програму свята. До сліз зворушила усіх кінцева точка — живий образ: Старенький дідусь, молода дівчина та хлопець на колінах під березовим хрестом на могилі героя. Тут членка А. Сивиківна у відспіваній пісні відтворила картину і закінчила її гарячою молитвою за кращу долю України. Простора саля т-ва ледви могла помістити присутніх. Свято закінчено відспіванням нац. гимну.

В місяці лютім зайдуть до вас висланці „Просвіти". Прийміть їх щиро і радісно! Нехай не забракне у збіркових листах „Дару Просвіті" нікого з нас. Зложеним датком засвідчимо, що наша „Просвіта" всім нам дорога, що дорога нам доля нації.

Зі судової салі.

ДВА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ НА ВОЛИНІ.

Перед окружним судом у Луцьку відбувся у січні ц. р. процес проти евангелицького проповідника Василя Волосянки в с. Журавичах пов. Луцьк, родом з Креховець пов. Станиславів. Прокуратор притягнув його до відповідальности за злочини зі ст. 96 і 93 § 1 та 173 к. з. (протидержавна діяльність і зневага католицької віри, зокрема безчещення Матери Божої). Розправа відбулася при замкнених дверях. Зізнавало 34 свідків, між ними трьох православних священиків, один римо-католицький і три евангелицькі пастори. Суд засудив підс. В. Волосянку на 8 років вязниці і позбавлення публичних та громадянських прав на 5 років. Обор. д-р В. Старосольський зголосив апеляцію.

У другій половині січня ц. р. почалася була перед окружним судом у Луцьку розправа проти О. Дмитрука і його 3-ох товаришів з Ківерців та трьох хлопців З Борухова пов. Луцьк, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Розправу суд відложив тому, бо не станув головний прокураторський свідок, якийсь Крупський з Ківерців, що вславився вже в кількох політичних процесах.

Читайте „Діло"!

Про що говорили волинські посли з міністром освіти?

Свого часу ми згадували про авдієнцію українських послів з Волині: проф. Тимошенка і о. Волкова у міністра віроісповідань і освіти Свєнтославського. Вони просили, щоби до буджету його ресорту вложити квоту 30.000 зол. на Собор Православної Церкви у Польщі, та щоби збільшити дотацію духовенства і псаломщиків, яких етати збільшено; міністр обіцяв дати на ті цілі 137.000 золотих. На прохання утворити українську державну гімназію у Рівному відповів міністр, що в цьому буджетовому році це неможливе. В інвестиційному плянї Волині на 1938-39. рік передбачено 226.500 зол. на викінчення будинку тої гімназії.

Польські договори з Німеччиною і з Францією.

ІНТЕРВЮ МІН. БЕКА.

„Фелькішер Беобахтер" подає інтервю свого женевського кореспондента з мін. Беком. Він ствердив, що німецько-польський пакт про неагресію сьогодні, які перед трьома роками, є одним з найважніших елементів стабілізації Европи. Обі сторони заключили його з повною свідомістю, що існує польсько-французький союз, тому зовсім зрозуміле, що ці два важні елементи европейського миру зовсім не суперечать собі.

Господарський розвиток Данцігу, як важної частини польського митного простору, має якнайбільше значіння і для Польщі і для Данцігу. На цім шляху слід шукати мирної майбутности вільного міста, якою так турбується Польща і Німеччина.

Висилкою жертв на „Дар Просвіті" засвідчимо любов власного народу.

Японія має вже новий уряд.

Після довгих переговорів з представниками армії та фльоти **ген. Гаяші кінець-кінців склеїв новий уряд, віддаючи теку війни ген. Накамурі, теку маринарки адм. Йонай,** теперішньому командантові фльоти. Міністром скарбу став директор промислового банку Юкі, внутр. справ — Кава Гарада, закордонних — амбасадор Гіроші Саїто. Премієр затримав собі теку заморських справ.

На думку Райтера особа Накамури запевнить новому урядові підтримку армії та маринарки.

Візита ґубернатора рум. держ. банку.

З Румунії приїхав минулої ночі до Варшави губернатор рум.-національного банку Константінеску з директором банку Йорданом і секретарем Молдовану. Вони проведуть у Польщі 3 дні.

топлі. Платню за свою сезонову працю поліщуки беруть не грішми, а збіжжам; яке довозять до пристаней на Стирі й далі везуть пароплавами. Зароблене зерно везуть додому, як якесь „золоте руно", як певну запоруку, що взимі не прийдеться сидіти без хліба.

Колиб знайшовся такий скупщик клочча, що пообіцяв би привезти на вимін за клочча зерно і привіз би його, то не тільки мав би клочча досхочу, але поліщуки ще вважалиб його за свого добродія. А провіз збіжжа Стиром не дорогий.

Заходить ще питання, чи момент для цієї льнярської акції на Волині відповідний, чи сприятлива коньюнктура?

Можна категорично сказати: так! По-перше, Польща рада обмежити імпорт бавовни й заступити її місцевим волокном — льном; подруге, зростає мода на полотно як на Волині, так і в інших землях. Запотребування на льняні тканини в останніх 3—4 роках зросло у значній мірі. Причина — вживання полотна на жіночі суконки, на мужеські літні одяги, на столове й постільне білля і т. д. (в Конґресівці й на Волині та Поліссі е звичка до білого літнього одягу: перед війною привозили сюди із східної Росії сирий шовк — чесучу, яку тепер заступають льняним полотном).

Очевидно — першою умовиною до започаткування льнярської акції на Поліссі повинно бути запевнення собі місця збуту клочча, а потім і полотна. Хто запевнить собі збут, той уже зробить половину діла.

Розуміємо, що ті, які хотілиб зайнятись на волинському Поліссі скупом клочча чи ширшою льнярською акцією, зараз же домагатимуться від нас цирф і ще раз цифр. На жаль, для точніших обрахунків і цифрових викладів замало місця в газетній статті. Та, зрештою, кожний, хто візьметься за це без сумніву дохідне діло, буде плянувати його по мірці своєї кишені.

В. Островський.

Конґрес П. П. С.

24. конгрес ППС, що почався в неділю в Радомі викликав мале зацікавлення у польській несоціялістичній пресі.

На сторінках „Роботніка" М. Недзялковський стверджує, що той конгрес мав дати партії нову програму, яка визначалась би реалізмом. Він підмічує патріотизм польського соціялізму, вказує на фашизм як на головного ворога, з яким необхідно у першу чергу боротися та пропонує співпрацю „Стронніцтву Людовому".

„Трибуна Роботніча" жаліється на недостачу гармонії та внутрішні боротьби між польським робітництвом. ППС — мовляв — мусить разом з „людовим" рухом стати могутнім елементом у боротьбі за демократію та свободу.

МІНІСТР СПРАВЕДЛИВОСТИ У ЛЬВОВІ.

Нині рано приїхав до Львова міністр справедливости Грабовський з директором персонального бюра міністерства Сьвірським. На двірці повитали його представники львівських судів та прокуратури. Міністр переведе люстрацію тутешнього судівництва.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ТА ЇЇ „СОЮЗНИКИ".

Як подає праський „Вечер" чеські суди засудили на основі закону про охорону республики понад 1.300 комуністичних діячів: послів, партійних секретарів та діячів за протидержавну діяльність. Ця цифра — стверджує „Вечер" — є найліпшою відповідю для людей, які твердять, що чеські комуністи тепер не виступають проти республики і що їхня ідеольогія не є большевицька та протидержавна.

Замкнення І. Бранжевого Курсу при Союзі Українських Купців у Львові.

Ми вже писали про те, що заходом рухливого Союзу Українських Купців у Львові відбувся у Львові однотижневий І. Бранжевий Курс для початкуючих купців і кандидатів на купців. Зі зголошених 103 осіб прибуло на курс 51, скінчило його 47. Викладали купці-практики з бранж: споживчої, текстильної, ґалянтерійної, паперової, порцелянової, залізної, тощо, як також теоретики про засади торговлі та про правні й податкові приписи.

Замкнення курсу відбулося в суботу 30. січня ц. р. у приявности прелеґентів, членів Ради СУК, гостей і представників преси. Курсантів попрощали: провідник курсу проф. З. Котович, голова СУК дир. Я. Скопляк і секретар Д. Конюх. З курсантів дякували за влаштування Курсу пп.: П. Козак (Яворівщина), Я. Паньків (Дроговиже), Стефанія Козакевич (Львів) і П. Панасюк (Дубенщина).

Після прощальних промов роздано „грамоти участи" 47 курсантам і курсанткам.

По спільній знимці відбулася відтак спільна вечера. До столів засіло коло 80 осіб. До курсантів промовляло кількох бесідників, які вказували на завдання купця, українського громадянина та порушили ріжні актуальні господарські питання. Говорили: інж. В. Рижевський, ред. В. Несторович, дир. Скопляк і ред. Палів. Від курсантів промовляли пп.: Я. Паньків, І. Павлюк і М. Ґолей. Теплі й вдячні слова волиняка І. Павлюка й лемка М. Ґолея викликали особливо рясні оплески.

По вечері залишились учасники її майже до ранку при музиці, танцях і товариській розмові.

ПРОМОВА ГІТЛЄРА.

У попередньому числі подали ми початок славної промови, що її виголосив Гітлер в суботу в 12. годині у райхстаґу: нині подаемо цілість.

Гітлер почав свою промову від

внутрішніх справ,

підкреслюючи причини і характер націонал-соціялістичної революції. Загально принято — ствердив Гітлер — утотожнювати революцію зі знищенням. Революція в Еспанії коштує вже досі понад 170.000 розстріляних. Порівнуючи — німецька революція була би забрала 500.000 жертв. Ми мали силу, щоби фізично знищити наших противників, але ми мали також серце і розум; ось чому наша революція була безкровна. Закидують, що ми вороги демократії, — а чи може бути більше демократичний прояв як марш 20-ох міліонів німецької молоді, з якої кожний може дійти аж на сам верх нації?

За нац.-соціялістичного володіння Німеччина може похвалитися великими успіхами у внутр. політиці за час 4-ох літ, а зокрема на господарському полі.

Дальше перейшов Гітлер до

закордонної політики.

На тому полі можемо занотувати просто величанські осяги: ми осягнули **повну рівноправність. Нині перечеркую останню точку версайського мира** — уневажнюю підпис слабого нім. уряду, який стверджував, що Німеччина є виновником европ. війни. Нам закидують, що ми не ліквідували того мира леґально, лише ломили його однобічно. Чести нації не можна виторгувати, її можна тільки взяти. Але тепер вже минув час „несподіванок".

Відповідаючи на промову мін. Ідена,

заявив Гітлер, що Німеччина не думає ізолювати себе ані не почуває себе ізольованою. Маємо договори з багатьома державами (Польща, Австрія, Італія, Угорщина, Болгарія, Еспанія). **Протикомуністичний договір з Японією** — це доказ, як далека Німеччина від думки ізолювати себе. З усіма народами може Німеччина прийти до порозуміння, **з Францією вона не має найменших предметів спору, Бельгії і Голяндії може ґарантувати вічну незайманість.**

Так само

господарство Німеччини

хоче співпраці. Вона заінтересована **в Еспанії** тому, що там втратило можність нормальної праці 15 тисяч німців. Іден згадав про поділ світу на 2 табори. Треба додати, що перший такий поділ перевів версайський договір: на переможців і переможених. Тепер новий поділ переводять большевики.

Большевики

намагались зробити Німеччину тереном такої різні, як тепер в Еспанії. Німеччина ніколи не шукала контакту з большевизмом у Москві, але большевизм шукав його в Німеччині і нині шукає. Якщо ми не боронилиб Англії над Реном, вона стояла би перед тою самою небезпекою. **Большевицька світова революція — це найбільша небезпека; перед нею ми хочемо оборонити Німеччину, тому не хочемо ніякого контакту з большевизмом. З огляду на те Німеччина не може думати про якийнебудь договір зі СССР; вона ніколи не могла би боронити большевиків ані приймати від них підмогу.**

Торкаючись справи зброєнь ствердив Гітлер, що Ліґа Націй нездібна помогти нападеному. Коли вона має зберігти істнуючий стан, то з таким самим успіхом могла би вона... берегти приплив й відплив моря або напрям гольфштрому.

Дотично розброєння Гітлер тричі пропонував Франції, щоби обі держави обмежили армію до 300 тисяч, але Франція відкинула це й звязалася з Москвою. Німеччина переводить тільки оборонні зброєння. Але про те, як велика має бути та оборона, має право рішати лише сам німецький нарід.

На Середземному Морі Німеччина не має ніяких інтересів. Це видумка, немовби Німеччина шукала

кольоній

коштом Еспанії. **Німеччина не має претенсій до тих держав, які у неї кольонії не забрали.** Та Німеччина не жалітиме зусиль, щоби відзискати кольонії. бо їх потребує для господарських цілей.

Щоби довести до замирення світа

необхідно сповнити такі умовини: 1) Стабілізація і сильний внутрішній лад усіх народів, 2) взаїмна пошана життєвих конечностей, 3) переорґанізування Ліґи Націй; 4) повна рівноправність, 5) трактування питання зброєнь в їх цілости; 6) спаралізування невідповідальних чинників, що затроюють міжнародню атмосферу і публичну опінію; 7) постійне реґулювання европейських справ у рямах можливости; 8) **шанувати гордість і національні почування народів, що живуть у чужих державах як меншини.**

Німеччина ніколи не підпише договору, що не дасться погодити з гідністю народу — ствердив Гітлер і заявив, що завданням майбутности є припечатати життєву дійсність нашого народу конституцією. Щоб Всемогучий Бог дав нам мир для виконання того великого завдання".

Після 2-годинної Гітлерової промови

промовляв мін. Ґерінґ,

як нововибраний предсідник райхстаґу. Він висловив повну відданість райхстаґу і народу своєму вождові, дальше присвятив увагу московському процесові: **все те, що зізнали підсудні про звязки з Німеччиною — фантазії.** З Троцьким не говорив не то ніякий німецький міністр, але ніякий здоровоприпумаючий німець.

Райхстаґ ухвалив Гітлерові необмежені повновласти на дальших 4 роки.

Арештування комуністів.

У БЕЛЬҐІЇ.

Бельґійська поліція арештувала в Антверпені міського радного, комуніста Ванбеллія, що мабуть був замішаний у вербунок добровольців до Еспанії.

У ФІНЛЯНДІЇ.

Недалеко совітського кордону арештували Карла Таймена. Він призвався, що перед 3-ма місяцями приїхав до Фінляндії, щоби пізнати оборонну здатність фінляндсько-совітського кордону; розвідчою акцією кермував він з пригравичного міста Віборг: виявилося, що він зоветься Ельман Андерсон. Крім нього арештували його співробітників: Нільоо Гольмана і його жінку Гільду та совітського старшину Карла Ременева.

В ЮГОСЛАВІЇ.

На засіданні скарбової комісії югославянського парляменту міністер без теки Крек звернув увагу на загрозу з боку комуністів, які хотять вести в Югославії диверсію на велику скалю. Влада розвязала минулого року кілька комуністичних орґанізацій, та вони перекинулися у підпілля і ведуть свою працю дальше.

Як приняли Гітлерову промову.

Реакція французької преси на Гітлерову промову несуцільна. З одного боку французи вдоволені загальним тоном промови та запевненнями, що доба несподіванок скінчилась і що нема ніяких німецько-французьких конфліктів. З другого боку у Франції помітне невдоволення, що Гітлер відповів на Іденову промову, зате промовчав Блюмову. На загал промовою Гітлера вдоволені: вона поміркована і лишає отвертий шлях до дальших переговорів.

В ЛЬОНДОНІ.

Хоча Гітлер відповів Іденові, ігноруючи Блюма, британська дипльоматія не находить в суботній програмі даних, що Німеччина готова співпрацювати над закріпленням мира. З одного боку вразило англійців домагання звороту всіх кольоній, з другого те, що Гітлер — не зважаючи на поєднавчий тон, практично відкинув усі проекти Блюма й Ідена; Німеччина не хоче приступати до всеєвропейського порозуміння, Гітлер не згадав про роззброєння.

Тому Гітлерову промову приняли англійці з резервою, хоча заапробували його мирові заяви супроти західних сусідів та запевнення, що з боку Німеччини не буде вже ніяких несподіванок.

У БРЮССЕЛІ.

Бельгійські політичні кола приняли доволі прихильно Гітлерову промову, зокрема пропозиції гарантій. Бельгія принялаб їх радо, заключуючи „нове Льокарно".

В РИМІ.

Італійські політичні кола вповні заапробували Гітлерову промову. Вони уважають ,що Гітлер, присвячуючи стільки часу Англії, запропонував їй тим самим співпрацю. Це сходиться зі зусиллями італійської дипльоматії, щоби продовжити до Льондону вісь Рим—Берлін.

Іменини президента Мосціцького.

Дня 1. лютого ц. р. з нагоди іменин Президента Мосьціцького відбулося богослуження в архикатедральнім храмі св. Юра в год. 9.

В цілій Польщі відбулися святочні обходи, гутірки і т. п. з нагоди іменин найвищого державного достойника, який вже 11 рік виконує свій обовязок Президента.

Всі державні установи і багато приватних домів прикрашені державними прапорами

—o—

Роковини бою під Крутами.

АКАДЕМІЯ У САЛІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ.

В неділю 31-го січня ц. р. у салі Театру Ріжнородностей у Львові відбулася вполудне святочна академія в 19-і роковини бою під Крутами. Найкращою була декоративна сторінка: над сценою велика стрілецька плякета (з вистави УСС, тепер у „Молодій Громаді"), від якої в обидві сторони вниз аж до підлоги йшли довгі жовто-блакитні ленти; на самій сцені — скромний дорійський обеліск із грецьким тризубом, на тлі блакитного неба і чорної драперії.

Сама програма була така скромна, що аж бідна. Ніодному з виконавців не можна нічого закинути, навпаки, про всіх слід висловитись із признанням. А проте все воно разом таки не годилось на академію, яку фірмувало таке поважне Товариство, як „Молода Громада" та на яку зійшлась еліта українського Львова, та на яку — ціни вступу були таки не дуже скромні...

П. Я. Гладкий гарно виголосив вступне слово, переплітаючи історичні подробиці (не завжди вірні) з поетичними зворотами. П-а І. Ґурґулівна з чуттям продеклямувала один вірш, мужеський хор під управою О. Плешкевича відспівав С. Людкевича „Присяга Батави" та М. Лисенка „Іван Підкова". Роман Савицький відіграв „Марш" Ліста. За годину програма була вичерпана. Річ, очевидно, не у довжині програми, а в цілому її рівні, що міг бути вищий.

Нещастям академії була теж „аматорська" ґардероба: флеґма слів і рухів молодих людей, на яких натискали сотні власників плащів, — була подивуґідна...

У „ВЕЛИКОМУ ЛУЗІ".

29. січня ц. р. відбувся у Великому Лузі у Львові вечір, присвячений Крутянським роковинам. Прелеґент, **ред. І. Кедрин,** накреслив образ тодішніх відносин у Києві та на всій Україні, ілюструючи їх подробицями з автопсії. Наприкінці візвав численних присутніх луговичок і луговиків ушанувати память поляглих борців хвилиною мовчанки. Потім голова „В. Л." д-р **Дашкевич** оповів теж власний спомин з тих часів.

В ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" НА ЗАМАРСТИНОВІ.

В неділю 31. січня ц. р. відбувся заходом „Просвіти" в Замарстинові святочний концерт у 19-ті роковини бою під Крутами. На програму зложились такі точки: 1) Вступне слово — Осип Клименко; 2) Кравченко-Вахнянин: „Поклін борцям"; Ярославенко: „За Україну" — співав міш. хор під управою п. Міляновського; 3) Уот Уітмен: „Я чув, як мати всесвіта" — декл. Т. Сліпенький; 4) „Крути" — реферат відчитав В. Кобльовський, 5) Віктор Гіґо: „На барикаді" — декл. Левцьо Матвіїв; 6) Б. Кравців: „Строфи" — інсценізація, підготовлена п. Л. Германом. Концерт закінчився відспіванням нац. гимну і лишив по собі милий спомин. **(—ко.)**

В СЕКЦІЇ ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ У ЛЬВОВІ.

В неділю 31. січня ц. р. в 10. год. передпол. відбулися у Львові святочні сходини провідниць дит. садків, присвячені памяті поляглих героїв зпід Крут. Сходини відкрила голова секції п. Іванна Гришко, після чого всі присутні віддали поклін героям однохвилинною мовчанкою. З черги виголосила дуже змістовний та гарно опрацьований реферат п. Мокрицька. Хор провідниць під проводом п. Дарії Лотоцької відспівав удатно пісні „Коли ви вмірали" та „Сповнилась мрія". Рецитація „Що то за грім?" та деклямації п. Рожейовської „Навколо мене тіні" доповнили свято. На сходинах гостей не було крім пос. Кузьмовича та проф. Ластовецького. Слід згадати ,що секція провідниць дит. садків розвиває тепер оживлену діяльність.

В Т-ВІ „БУДУЧНІСТЬ".

В неділю 31. січня ц. р. в 6. год. веч. відбулися святочні сходини Т-ва „Будучність" при церкві св. Юра, щоб вшанувати память поляглих героїв зпід Крут. Присутні віддали поклін героям 1-хвилинною мовчанкою. Опісля відчитано короткий реферат голови п-і Гординської, що не могла, на жаль, прибути на це свято. З черги хор членок відспівав дуже вдатно кілька пісень. Опісля членка М. Сколоздра відчитала уривки бою під Крутами. Деклямації „Крути" та „Живи Україно", яку з чуттям виголосила членка А. Сивиківна, доповнили програму свята. До сліз зворушила усіх кінцева точка — живий образ: Старенький дідусь, молода дівчина та хлопець на колінах під березовим хрестом на могилі героя. Тут членка А. Сивиківна у відспіваній пісні відтворила картину і закінчила її гарячою молитвою за кращу долю Україні. Простора саля т-ва ледви могла помістити присутніх. Свято закінчено відспіванням нац. гимну.

В місяці лютім зайдуть до вас висланці „Просвіти". Прийміть їх щиро і радісно! Нехай не забракне у збіркових листах „Дару Просвіті" нікого з нас. Зложеним датком засвідчимо, що наша „Просвіта" всім нам дорога, що дорога нам доля нації.

Зі судової салі.

ДВА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ НА ВОЛИНІ.

Перед окружним судом у Луцьку відбувся у січні ц. р. процес проти евангелицького проповідника Василя Волосянки в с. Журавичах пов. Луцьк, родом з Креховець пов. Станиславів. Прокуратор притягнув його до відповідальности за злочини зі ст. 96 і 93 § 1 та 173 к. з. (протидержавна діяльність і зневага католицької віри, зокрема безчещення Матери Божої). Розправа відбулася при замкнених дверях. Зізнавало 34 свідків, між ними трьох православних священиків, один римо-католицький і три евангелицькі пастори. **Суд засудив підс. В. Волосянку на 8 років вязниці** і позбавлення публичних та громадянських прав на 5 років. Обор. **д-р В. Старосольський** зголосив апеляцію.

У другій половині січня ц. р. почалася була перед окружним судом у Луцьку розправа проти **О. Дмитрука і його 3-ох товаришів з Ківерців та трьох хлопців З Борухова пов. Луцьк,** яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Розправу суд відложив тому, бо не станув головний прокураторський свідок, якийсь Крупський з Ківерців, що вславився вже в кількох політичних процесах.

Про що говорили волинські посли з міністром освіти?

Свого часу ми згадували про авдієнцію українських послів з Волині: проф. Тимошенка і о. Волкова у міністра віроісповідань і освіти Свєнтославського. Вони просили, щоби до буджету його ресорту вложити квоту 30.000 зол. на Собор Православної Церкви у Польщі, та щоби збільшити дотацію духовенства і псаломщиків, яких етати збільшено; міністр обіцяв дати на ті цілі 137.000 золотих. На прохання утворити українську державну гімназію у Рівному відповів міністр, що в цьому буджетовому році це неможливе. В інвестиційному плянї Волині на 1938-39. рік передбачено 226.500 зол. на викінчення будинку тої гімназії.

Польські договори з Німеччиною і з Францією.

ІНТЕРВЮ МІН. БЕКА.

„Фелькішер Беобахтер" подає інтервю свого женевського кореспондента з мін. Беком. Він ствердив, що німецько-польський пакт про неаґресію сьогодні, які перед трьома роками, є одним з найважніших елементів стабілізації Европи. Обі сторони заключили його з повною свідомістю, що істнує польсько-французький союз, тому зовсім зрозуміле, що ці два важні елементи европейського миру зовсім не суперечать собі.

Господарський розвиток Данціґу, як важної частини польського митного простору, має якнайбільше значіння і для Польщі і для Данціґу. На цім шляху слід шукати мирної майбутньости вільного міста, якою так турбується Польща і Німеччина.

Висилкою жертв на „Дар Просвіті" засвідчимо любов власного народу.

Японія має вже новий уряд.

Після довгих переговорів з представниками армії та фльоти **ґен. Гаяші кінець-кінців склеїв новий уряд, віддаючи теку війни ґен. Накамурі, теку маринарки адм. Йонай,** теперішньому командантові фльоти. Міністром скарбу став директор промислового банку Юкі, внутр. справ — Кава Гарада, закордонних — амбасадор Гіроші Саіто. Премієр затримав собі теку заморських справ.

На думку Райтера особа Накамури запевнить новому урядові підтримку армії та маринарки.

Візита ґубернатора рум. держ. банку.

З Румунії приїхав минулої ночі до Варшави ґубернатор рум.-національного банку Константінеску з директором банку Йорданом і секретарем Молдовану. Вони проведуть у Польщі 3 дні.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Отрута чи гіпнотизм?

Тайна слідства ГПУ.

Хоч процес проти Пятакова, Радека та товаришів уже скінчився і Пятакова з 12-ма товаришами в найближчих годинах розстріляють, проте поведінка підсудних не перестає далі ворушити уми всіх культурних людей у цілому світі. Ніхто з культурних людей не всилі просто зрозуміти, чому то підсудні, ще донедавна найбільші совітські достойники, які займали найвідповідальніші становища в СССР, признавались не лише до всіх заподіяних їм злочинів, але понижувались до повної затрати людської гідности — домагаючись для себе найгостріших кар. На цю тему появились у світовій пресі найріжнородніші здогади.

І так англійська преса пише, що підсудних „підготовляли" до зізнань вприскуванням до їх організму відповідних отрут, які позбавляли зовсім їх волі. Одначе ця гіпотеза мабуть не правдоподібна тому, що підсудні майже ввесь час на розправі зізнавали до найменших подробиць про факти, якими себе страшенно обтяжували, хоч про них прокуратор їх не питав. Якщо отрута позбавила підсудних волі, то годі подумати, щоб відсвіжила так їх память, щоб вони могли пригадати собі навіть найдрібніші подробиці. Зате більше імовірна друга гіпотеза, яка врештою у Москві є прилюдною тайною і дуже добре вияснює новий рід тортур, що його вживає ГПУ у слідстві в останніх роках. Є це нова метода сугестії, що її випрацювали совітські психіятри. Ще в 1930 р. один лікар психіятр оголосив науковий твір, в якому вказав на нові методи сугестії, що ними можна з успіхом лікувати налогових злочинців і т. д. Ці методи негайно використало ГПУ і перевірило їх успішність на вязнях. Негайно після того ГПУ прийняло до себе на службу двох лікарів специялістів і наказало своїм слідчим урядовцям відбути відповідні студії на медичних факультетах у професорів психіятрії.

До чогож зводяться нові методи сугестії, що їх з таким успіхом пристосувало ГПУ до своїх жертв?

Отже згідно з новою методою слідства ГПУ зганяє всіх підсудних, які засідають в одному процесі, до одної темної кімнати, де жде їх психіятр з двома асистентами. Цей психіятр, освічений зеленавим світлом промовляє до підсудних монотонним голосом і підсуває їм зізнання, які вони мають складати на розправі. Таку гіпнозу переводить психіятр з підсудними кількома наворотами.

Пізніше кожного підсудного гіпнотизує вже окремо. З черги кожному підсудному грають грамофонові плити монотонним голосом усе те, що піддавав їм психіятр. В день і в ночі вязень чує ті самі факти, ті самі подробиці, ті самі слова, що їх монотонним голосом вимовляє психіятр до специяльного апарату фонографу, що їх опісля грамофонові плити повторяють вязневі по 200 годин без перерви. Наслідок такий, що воля вязнів геть спаражіложана, зате в їх памяти зберігаються лише ті факти і подробиці, які є потрібні для ГПУ. І тим можна вияснити собі, чому ГПУ тримає підсудних по пять і більше місяців у вязниці і чому вони так автоматично монотонним голосом признаються на розправі до всіх можливих і неможливих злочинів. Ось так ГПУ хопилося нових тортур, щоб лише ломити вязня і витягнути від нього все, щоб опісля його знищити.

Що роблять славні люди?

Колишній німецький цісар Вільгельм II. святкує 78-ліття своїх уродин. Він щойно встав по грипі, що не минула і його, і брав участь у домашнім святі на його честь, що відбулося в Дорн в Голяндії, де перебуває на вигнанні. Від рідні дістав ріжні подарунки. Жінка Герміна подарувала Вільгельмові зроблену власноручно куртку. Найстарший син, колишній наслідник престола, прибув до Дорн з цілою своєю ріднею, щоби вшанувати уродини старенького батька. Врешті мешканці Дорн уладили колишньому цісареві овацію. Вони уладили велику дефіляду при участи орхестри пожежників.

Другою важною подією у „великім світі" це подружа норфолькського князя у Бромтоні в Англії. Норфольський князь — це велика „фіґура" в Англії. Він є надворним майстром церемоній на королівськім дворі і першим князем Англії. Теперішний норфольський князь — це один з найбогатіших людей в Англії. Він має велитенські лятифундії, багато замків, вартости коло 600 міліонів фунтів. Він оженився з Лявінією Стріт, дочкою ґрафів Розбері. На величавім весіллі було 2.000 гостей, всі представники найстарших родів Англії. Молода пара дістала в дарі 1.100 дорогоцінних предметів, що їх берегла ціла армія детективів

—o—

Головокружна спадщина.

Звичайному смертникові може заповітритися в голові, коли він довідається про спадщину, що сягає 30 міліярдів (!) франків. Це цифра просто астрономічна. Клопіт з претенсіями до такої спадщини має суд у Парижі. Ось у Венеції помер у 1675 р. французький купець Жан Тієррі і лишив дуже велике майно. Тодішний французький уряд взяв спадщину під свою опіку, аж доки не найдуться спадкоємці і так він залишився необнятий до нині.

За 262 літ велитенський капітал з відсотками зріс до тієї суми, що виплачення спадкоємцям Ж. Тієррі 30 міліярдів фр. довело би до банкротства французького скарбу.

Тому міністр скарбу Франції погодився з наслідниками Ж. Тієррі на заплату суми 20 міліонів франків. Згадана історія є найкращим доказом, як дуже зростає капітал з часом і може дійти до таких астрономічних чисел, як ця 30 міліярдова спадщина.

Клопіт з расою.

Німці постановили доконче очистити свій нарід від домішки жидівської крови. На цю тему виголосив у Ваймарі відчит д-р Вагнер. Він заявив, що німецька медицина повинна кермуватись у справі расового питання в Німеччині вказівками націонал-соціялістичної партії. Зокрема він звернув увагу на т. зв. нірнберський закон, що управильнює відсотки жидівської крови у мішанців і справу їх подружжя з чистокровними арійцями.

В Німеччині живе тепер 500.000 стовідсоткових жидів, 200.000 пів-жидів і 100.000 чверть-жидів. На думку д-ра Вагнера, ці ґрупи повинні зникнути якнайскоріше. На осн. нірнберського закону пів-жид може заключити подружжя з німкою і навпаки, але за спец. дозволом міністерства внутрішних справ. Дітей з цього подружжя вважатимуть чверть-жидами. Їх дітей за 1/8 жидів. Дальші покоління — це вже німці чистої крови.

Друга цікава проблема — це стерилізація (позбавлення розродчої здібности). Д-р Вагнер заявив, що піддавати людей стерилізації можна лиш при дуже малій їх вартості (злочинна деґенерація, лічничі умові недуги нпр. схізофренія тощо). Позатим німці мусять звернути увагу на збільшення числа народин і підвищення цим робом могучости німецької нації.

Кінохроніка.

БЕТОВЕН НА ЕКРАНІ

Французькі режисери вивели на фільмовій ленті живу постать цього мистця-музика, даючи заголовну ролю найкращому мабуть сьогодні французькому кінотраґікові, Гарі Борові. У фільмі використані найцінніші твори мистця, головно славна „Місяцева Соната", яку Бетовен присвятив своїй любці, Ілієті Ґуічіярді.

Зміст фільми стало кохання великого композитора до тієї красуні, яка проте віддалася за ґрафа Ґелленберґа, витворюючи в душі мистця жахливу життеву пропасть. Бетовен зрозумів, що дівчина, яка дала йому притоку створити „Місяцеву Сонату", цінила в ньому музика-мистця, а ніколи мужчину. У цій фільмі зображені дальші дії композитора, його успіхи в невдачі.

Музику віддали знаній на цілому світі французькій симфонічній консерваторії. Цю фільму небаром уже побачимо на наших екранах і вона стане, як пишуть критики, найкращою насолодою для тих, що люблять красу й мистецтво.

6.000 ДОЛЯРІВ ЗА ОДИН ПОЦІЛУНОК.

Цілунок, ясна річ, не така то незвичайна річ, та коли йде про фільмових акторів, то він може коштувати грубі гроші, заки вийде так, як він на думку фільмових режисерів повинен виглядати. Про такий поцілунок, який вимагав великої скалі зусиль, писала недавно американська фільмова преса у звязку з реалізуванням фільми „Аллахів город" із Марленою Дітріх у головній ролі.

Цю, на їх думку, незвичайно важку та складну процедуру описує преса так: Марлена незвичайно похилюється взад. Її очі легко прижмурені. Уста легонько затискаються, наче в обороні перед мужчиною, що нахиляється до неї. Усе з жага має своє право. Уста звільна розхилюються і тоді слідує цілунок, на який — окрема частина публики жде із запертим віддихом — і який не може тривати довше, ніж пять секунд. Про це дбає окремий начальник фільмової цензури добродій Гірст.

Не всі глядачі розуміють, що зйомка такої — на око нескладної дії — вимагає незвичайного зусилля та накладу грошевих коштів. Коли вірити американським журналістам, то та сцена мала коштувати аж 6.000 долярів...

УВАЖАЙТЕ НА НЕЧЕСНУ РЕКЛЯМУ!

Французький суд мав недавно цікаву справу до вирішення. Якийсь добродій запізвав до суду дирекцію одного кінотеатру, бо, мовляв, не найшов на фільмі сцен, які бачив у фоає кіна на фільмових фотосах і зажадав звороту грошей. Правники знавці заявили, що він має до цього повне право. Такі обіцянки чи пак безпідставні запевнювання можна розуміти як нечесну рекляму. Всі кіноаматори, вважайте, бо коли вам фільма не подобається, тоді можна рахувати на зворот грошей за білети, коли, ясна річ, докажете, що на реклямових знимках фільми ви бачили сцени яких не помітили на екрані.

МАДЯРЩИНА.

В Мадярщині висвітлили в 1936 р. 21 фільм рідної продукції та 187 чужої, на яку зложилися: американських 100 фільм, німецьких 41, французьких 18, австрійських 17, англійських 7, чеських 2 та по одній фільмі італійської і польської продукції.

АНЕКТУЮТЬ МІРУ ВИШНІВСЬКУ!

„Фільм", варшавський журнал ч. 2. з 10. січня ц. р. пише про Вишнівську: „Міра Вишнівська героїня польської фільми п. з. „Ординат Міхоровський", реалізованої на основі голосної повісти Гелени Мнішек, лучить у своїй особі вроду й темперамент. Чарівна акторка, завдяки своєму талантові, зробила скору карієру. По вдалому дебюті у фільмі Павла Веґенера п. з. „Авґуст Сильний" грала ролю Люсі у фільмі „Прокажена". Тепер грає головну ролю у фільмі „Ординат Міхоровський" як партнерка Бродзевича, з ним найкращу польську фільмову пару коханків..." — Як бачимо, навіть не заіквнулися

ЗАГАРОВ НА ФІЛЬМІ.

Голівудські підприємці задумали створити фільму з життя недавно померлого багатія Загарова. Життя цієї людини, це безліч карколомних пригод, що можуть бути знаменитим сценарієм до фільми. Загаров — бідний хлопчина, сам без майна і освіти, зумів стати одним із найбільших фабрикантів зброї і багатіїв світа. Однак на перешкоді такій фільмі станув новоголошений закон, який каже, що фільми з життя покійників можна виводити щойно по 25 літах. Отже прийдеться ждати аж 25 літ і щойно в 1962 р. побачимо цю цікаву фільму.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Лещетарство для всіх.

Лещетарство це мабуть едина ділянка спор ту, яка дає нам всесторонні можливости скріпляти фізичні здібности людини у незвичайно здорових умовинах. Крім засадничих спортових прикмет лещетарство дає ще нам змогу фізичного досконалення, душевного підему й особистого вдоволення та практичного пристосування в життї.

Перш за все маємо при тому всебічну — правда, не систематичну, але природну — ... мускову руханку для всіх частин тіла. Їзда на лещетах, яка дозволяє нам дістатися на вигідно недоступні місця в терені, зокрема в ... спряє розвиткові мандрівництва і по... ного з ним краезнавства. При довших ... дрівках, чи побуті лещетарів у терені ви... потреба таборового життя, дуже часто, ... розмірно твердих умовинах, що в свою чергу ... зарадність одиниці і гартує тіло. А ... лещета це дуже важний і практичний ... комунікації в зимі, передовсім у горах.

Все те відбувається в зимі, переважно поза ... значить в умовинах позбавлених не... творчих бактерій і шкідливої куряви у по... і в горах ще й у цілющих проміннях сон...

Виходить, що можна бути лещетарем, без ... спортових змагань та осягів, тільки ... власного здоровля і вдоволення, чи просто ... життевої практики. Отже лещетарство мо... управляти кожна людина від наймолодшого ... найстаршого віку без огляду на її стан і фа... заняття в міру своїх сил і уподобання.

Коли ми вже прийшли до цього висновку, ... це є такий важний і корисний спорт, то оче... треба змагати до того, щоб їзду на ле... поширити серед найширших кол нашо... громадянства. Одним словом, щоб воно пі... як залюбки кажемо, в маси.

Лещетарство має всі дані до масовости ще ... тому, що воно получене з розмірно малими ... витратами на виряд. Найважніша ... дошки-лещета, які коштують коло 12 ... пару, а коли йде про незаможніх се... то й цей видаток непотрібний, бо лещета ... собі кожний зробити з відповідного ма... ..., що є під рукою. Очевидно, що тут ... на увазі незаможніх людей, бо до пов... виряду належать ще лещетарські черевики ... спеціяльний лещетарський виряд.

Одначе повний успіх з лещетарського спорту під оглядом особистих користей, як теж з громадського становища, осягнемо тоді, коли цілий лещетарський спорт обіймемо в організовані рямки. Організація дає одиницям моральну та матеріяльну піддержку, крім організаційно-інструкторської помочі. При поважнім зрості числа членів і точній вплаті членських вкладок має організація змогу вдержувати щораз то більший організаційно-інструкторський апарат, який у свою чергу буде опікуватися численними організаціями в цілому краю та дбати про дальше поширення лещетарських клітин. Крім того, при відповідних матеріяльних засобах, має організація змогу улаштовувати свої лещетарські домівки та схоронища для вигоди членів. Велика і засібна організація може вистаратися про ріжні комунікаційні й інші полекші для своїх членів, що тільки удогіднює і спріяє розвиткові цього хосенного спорту не лиш для одиниць, але й для цілого громадянства.

У наших умовинах це велике й одночасно важне завдання перебрав на себе Карпатський Лещетарський Клюб, який вже від 12 літ веде свою працю. Осяги його покищо скромні, бо велика скількість лещетарів стоїть ще поза тою організацією, а ще більше молодих і здорових громадян не зацікавилися до сьогодні цією ділянкою спорту. Щоби це недомагання усунути, повідомляємо, що К. Л. К. має право основувати свої філії в межах цілої польської держави. Основування філій є розмірно легке і не получене з більшими витратками. В кожній місцевості, де тільки найдеться бодай 10 лещетарів, можуть вони вступити в члени Головного Т-ва К. Л. К. і за дозволом Ради оснувати собі філію. Про заснування філії треба до двох тижнів повідомити владу, а якщо до 4 тижнів від зголошення не прийде оправдана заборона, то філія може правно істнувати.

Вкладки до Головного Т-ва мінімальні, бо від міських членів тільки 20 сот., а від сільських 5 сот. місячно.

Про дальші інформації в цій справі слід звертатися до Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові на руки секретаря Т-ва п. Чапельського Б., Львів, вул. Б. Ґловацького 23.

А. Палій.

Спортові вислїди.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. **Чорні — Погонь (Катовиці) 4:0.** Змагання продовжували двічі по 5 хвилин і вкінці Чорні перемогли. Гра була дуже гостра. Суддював добре п. Лоґеч з Кракова, а проте зпоміж публики впало на нього аж... 5 пальошів.

ЛЬВІВ. **А. З. С. — Креси 2:1.** Змагання за мистецтво А-кляси скінчилися перемогою А. З. С. Таким чином Креси заняли останнє місце в табелі.

КРИНИЦЯ. **К. Т. Г. — Лехія 2:3.**

КРАКІВ. **Краковія — Погонь (Львів) 6:2.** Ці змагання за мистецтво Польщі відбулися в суботу.

ВАРШАВА. **Варшавянка — Л. К. С. 5:0.**

ПОЗНАНЬ. **А. З. С. — Ґриф 4:0.**

ТОРУНЬ. **А. З. С. — Ґриф 4:2.** Ці змагання за мистецтво Польщі відбулися в суботу.

По недільних змаганнях до фінальних змагань за мистецтво Польщі входять: Чорні, Краковія, К. Т. Г., А. З. С. (Познань), Варшавянка й А. З. С. (Варшава).

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА КОРДОНОМ.

ПРАГА. **Л. Т. Ц. — Брайтонські Тигри 1:1.**

ПОПРАД. **Г. Г. Татри — ББТЕ (Будапешт) 1:0.**

ПІЩАНИ. **С. К. Піщани — Топольчани 3:0.**

БАН. СТАВНИЦЯ. **Банська Ставниця — Банська Бистриця 0:4.**

МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ ЗА КОРДОНОМ І В ПОЛЬЩІ.

ДІСЕЛЬДОРФ. **Німеччина — Голяндія 2:2 (1:1).** На змаганнях було 68.000 видців, з того 16.000 приїхало спеціяльно з Голяндії. Суддював Леклер з Парижа.

У мячевих змаганнях на Шлеську **А. К. С. переміг Хожів 4:0, Вавель переміг Напшуд 4:2,** зате мистець Польщі **Рух програв у Шопеніцах 3:1.**

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ.

В суботу і в неділю відбулися на скочні у Ґлембцах коло Висли лещетарські змагання за мистецтво Польщі. До бігу стануло 80 змагунів, до скоків 41 змагунів. Мистецтво Польщі здобув **Б. Чех.**

БОКС.

ТЕРНОПІЛЬ. **Чорні — Поділля 10:6.** Таким чином Чорні входять до А-кляси.

ЛЬВІВ. **Тім Лехія - Гасмонея — Поліційний Спортовий Клюб (Катовиці) 12:4.** Змагання відбувалися у спортовій галі. Видців 500.

ЛОДЗЬ. **І. К. П. (Лодзь) — Варта (Познань) 9:7**

ПОЗНАНЬ. **Г. Ц. Р. — Оконце 8:8.**

В Лодзі і Познані відбувалися змагання за мистецтво Польщі у боксі.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ВАРШАВА. **Б. Т. К. (Будапешт) — Тім Макабі і Варшавянки 8:8.** Видців 3.000. Змагання закінчилися ремісовим вислідом.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО КРАЮ.

Від 2-го до 7-го лютого буде Славсько місцем найбільших боїв наших лещетарів. Відбудуться там у тому часі лещетарські змагання за першенство краю. Участь свою зголосили: КЛК — Львів, що висилає сильну дружину із Пелюшаком та Рибачком у проводі. Крім них філії КЛК у краю вишлють теж своїх першунів; із них найбільше зацікавлення викликує верховинець Бойчук, мистець Запорізьких Ігрищ, Лупаца й інші. Крім КЛК стартують: Черник, УССК, Плай-Львів, Плай-Стрий, Ропник-Борислав і Сокіл-Сколє. Усіх змагунів стане на старті коло 50, з чого змагунок ледви к. 10. Усі вони замешкають або в домівці КЛК, або винаймуть окремі приміщення, як це зробив уже Плай.

Програма змагань така: 2. лютого: 8 км. жінок, 18 км. мужчин (отвертий і вложений); 3. II. скоки; 4. II. зїздові змагання; 5. II. сляльом; 6. II. гінці 4×5 км. жінок і 4×10 км. мужчин; 7. II. 30 км. мужчин.

ПРОГРАМА НОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ

На засіданні Організаційного Комітету Олімпійських Ігрищ обговорили загальну програму нових Олімпійських Ігрищ, які відбудуться у 1940 р. в Токіо. Комітет рішив придержуватися програми минулорічних Олімпійських Ігрищ у Берліні. Японці не хочуть організувати змагань польо на конях, зате задумують поширити програму змаганнями ситківковими і зорганізувати змагання джію-джітсу, японського шерму т. зв. кендо, стріляння з луку японським стилем і плавання в повнім староянонськім озброєнні.

Злегковажена дрібниця.

...к до часу подають часописи вістки про ... випадки лещетарів. Цікаве воно тим, що ... випадки нотують часописи переважно про ... відомих лещетарів. Колиб це були випадки лещетарів-змагунів, то воно булоб зовсім ... зуміле. Змагун іде на перемогу і жертвує як ... цілим своїм „я“. Те, що важкі випадки трап... ться пересічним лещетарям, є явище, яке не ... ть. Коли шукаємо причини, то знаходимо ... самій часописній вістці: „Лещетар при зїзді ... собі цілком черево і т. д.“ Загадка ви... розвязана. Лещетар їхав у низ, хотів ... тися, інстинктовно шукав на ціпку під... Розгін з гори і впертий об землю ціпок ... своє.

Тому закликую батьків, які купують своїм ... лещата, а які ще не вчилися їздити: Сховайте ціпки! Нехай у початках вчиться ваш син ... без ціпків бігати по плоскім, підходити на горб і зїздити. Це виробить у них таку ... певність, що коли дістануть по ... тижнях ціпки в руки, то будуть ними ... тися лиш у біді по рівнині і при під... До цього саме вживаємо ціпків і до цього ... головно призначені. Ті самі завваги відносяться і до старших початкуючих осіб, які судорожно держаться ціпків, немов спасення. Це можна обсервувати у них, коли йдуть по рівнині і підпираються на ціпках немов мали би звичайну палицю в руці. Не зясовують собі зовсім справи з цього, що ціпок продовжує наше рамя, щоб зачепитися об терен перед собою і посувом піти вперед. А в їзді з гори в низ ціпки є просто перешкодою і поважною небезпекою.

Тому геть з ціпками у початках науки! Ця засада давно відома, але чомусь ніхто не звертає на неї уваги. Навіть польські підручники для інструкторів починають вже першого дня науку їзди відразу з допомогою ціпків. Це хибне і до того обтяжує навчання початкуючих.

С. Гайдучок.

Всі від найбіднішого до найбогатшого спішім у місяці лютім з жертвами на „Дар Просвіті“! В той спосіб засвідчимо, що „Просвіта“ є нашою власністю, що всі ми, цілий нарід, стоїмо непохитно на сторожі освітніх змагань та що зуміємо піддержати ті змагання морально і матеріяльно.

НОВИНКИ.

— В справі щомісячного безплатного книжкового додатку. Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на лютий прислали найдалі до 15. II. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на лютий і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші **точні і безпосередні передплатники**, що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непотрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глулевського, Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорунщин 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 84-100

— З Наукового Товариства ім. Шевченка. Засідання Комісії старої історії України з рефератом проф. І. Крипякевича про перемиське князівство та д-ра Я. Пастернака про оловяну привісну печатку із Белза відбудеться у второк 2. ц. м., год. 17, у Бібліотеці НТШ.

— Літературний ярмарок. Як нас повідомляють, у цій імпрезі, що відбудеться у второк 2. ц. м. в 7. год. на „Бесіді", візьмуть участь отсі автори: К. Гриневичева, Б. І. Антонич, Ол. Бабій, С. Гординський, Ф. Дудко, Б. Жарський, Б. Кравців, Ю. Липа, В. Ткачук та ін. Реферат про сучасну українську літературу виголосить д-р М. Гнатишак. В програмі дискусія і декламація найновіших творів згаданих авторів. — Вступ за добровільними датками на добродійні цілі.

— В Т-ві ім. П. Могили виклад „Україна княжої доби й Европа" виголосить директор Ом. Терлецький у середу 3. ц. м. в год. 19. на салі „Української Бесіди". Вступ за добровільними датками.

— Спів. Т-во „Сурма" улаштовує в пятницю 5. лютого концерт народніх славянських пісень у салі театру Ріжнородностей. Початок в год. ½8 веч. У концерті крім Т-ва „Сурма" бере участь Т-во „Львівський Боян" і пяніст Р. Савицький. Карти вступу в ціні від 0.50 до 2.20 зол. набувати в Союзному Базарі.

— Нові листівки „Відродження". Нові видання Т-ва „Відродження" — листівки — це незвичайно гарне і велике діло в поширенні протиалькогольної та протинікотинної пропаганди серед українського громадянства. Листівки „Відродження" роблять дуже гарне враження своїм зовнішним виглядом, мистецьким виконанням та добірним картоновим папером. Це 16 ріжних образків, що ілюструють наглядно лихо алькоголізму і нікотинізму. Всі рисунки роботи артиста-маляря Святослава Гординського. Дуже влучні та короткі написи додають кожній листівці поваги та додатньо збільшують їхне пропагандивне призначення. „Відродження" своїми виданнями безперечно заслужило собі на те, щоби всі українці покористувалися цими листівками у своїй переписці, зокрема всі українські установи повинні покористуватися у своїй переписці цими листівками, підтримаючи матеріяльно і морально протиалькогольну та протинікотинну акцію, яку веде Українське Протиалькогольне та Протинікотинне Т-во „Відродження". Ціна поодиноких листівок — 2 сот.; цілої серії — 16 штук ріжного змісту — 30 сот. Замовляти: Т-во „Відродження", Львів, вул. Чарнецького ч. 26. Домагатися в усіх українських книгарнях та паперових крамницях.

— З життя Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі. Рада Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі на надзвичайному засіданні 26. грудня мин. року, шануючи великі заслуги на полі української культури академика проф. д-ра Степана Смаль-Стоцького, імя якого однаково відоме й дороге всім частинам нашої землі, одноголосно ухвалили просити його прийняти звання почесного члена Бібліотеки. Академік Степан Смаль-Стоцький вибір прийняв.

— Протикоршемні плебісцити. Польська протиалькогольна акція ведеться від ряду літ в напрямі реституовання закону про подавання і споживання алькогольних напитків на терені Польщі з дня 29. квітня 1922. р. Як відомо українське т-во „Відродження" користаючи з цього закону перевело у сприятливому часі до 1930. року 402 протикоршемних плебісцитів. З того числа уневажнено: 277, неадатних було 23, а правосильних 102. Поляки, німці й білоруси в тому самому часі перевели тільки 67 плебісцитів. Одначе такий самий закон з 21. березня 1931 р. зніс дотеперішню силу протикоршемних плебісцитів, залишаючи лише деякі частини з давнішого закону. Ті громади, що позбулися коршми дорогою протикоршемного плебісциту, сьогодні одержали знову коршми, бо новий закон вирішив контингенти детайлічної продажі алькогольних напитків на терені цілої держави.

— Нові Кружки „Відродження" засновано в селі Гниличках збаразького повіту і селі Василеві Великім пов. Рава Руська. Це вияв правдивого зрозуміння ваги культурної діяльности, яку веде Товариство „Відродження". Членами-основниками самі селяни. Це найкраща запорука, що свідомість нашого громадянства зростає, бо в першу чергу наше селянство е наражене на безпосереднє ділання алькоголю й тютюну. Ця заява для усіх культурно-освітніх і економічних установ тимбільш цінна, що оснування поодиноких Кружків „Відродження" е запорукою кращої й успішнішої діяльности цих установ. Сьогодні всім стає ясно, що шляхи до добробуту одиниць й цілого народу йдуть через тверезість.

— 5.500 учительських кандидатів дістане посади. В міністерстві освіти відбулася конференція з начальниками персональних бюр із шкільних кураторій у справі обсади вчительських становищ безробітними кандидатами на вчителів. Тому що прелімінар державного буджету на рік 1937/8 допускає 4.000 нових учительських етатів, а крім того 1.500 становищ буде опорожнених наслідком природного убутку, шкільна влада зможе дати посади 5.500 учительським кандидатам. Стверджено при тім, що число безробітних учителів доходить тепер до 10.500 осіб, отже це безробіття тепер значно зменшиться. Після приняття усіх кандидатів із старших річників будуть заняті кандидати молодші. Кандидати можуть старатися за посади тільки за посередництвом тих кураторій, де вони вчилися.

— Плястична панорама давнього Львова. На засіданні музеально-архівальної підкомісії міської ради вибрано спеціяльну комісію для перевірки історичної вірности плястичної панорами давнього Львова, яку проєктує інж. Витвицький. Будова панорами розпічнеться незабаром.

— Гостра зима. Цьогорічна зима щораз більше подібна до гострої зими у 1928. р. Минулої суботи температура знову опала і в неділю нотовано у Львові на периферіях —29 ст. 250 осіб зголосилося на ратунковому поготівлі з відмороженнями. В понеділок мороз не попустив. Одночасно в місті поширюється пошесть грипи.

— Поштова агенція буде відкрита з днем 8. ц. м. в Новиці Горішній пов. Калуш. До неї будуть приділені громади Берлоги, Грибівка, Ляндестрай, Угринів Старий і Середній та Завій.

— Читальню „Товариства школи людової" відкрито недавно в Купчинцях пов. Тернопіль при участи делегата т-ва Ед. Качковського з Тернополя. Слід зазначити, що в цьому селі живе 277 гр.-католиків і 320 латинників на основі даних заперед двох літ.

— Львівська хроніка. До бюра торговельного дому „Пропаг" при вул. Пекарській дісталися вломники і розбивши касу, забрали готівку 1.500 зол. та ріжні цінні папери. — До мешкання Евгенії Говоркової вломилися три злодії і спакували гардеробу та ріжні дорогоцінности вартости 5.000 зол. Коли пошкодована заскочила їх на горячім учинку, вони завязали їй рот і пробували задушити, після чого втікли. — До головного шпиталю привезли 36-літнього Якова Подгоріца з Холоєва, що кинувся з другого поверха на вулицю. — Ернестина Штукатура з Баторівки (за Янівською рогачкою) стягнула свого колишнього нареченого, 26-літнього абсольвента технічної школи, Йосифа Урбана, в умовлене місце і засипала йому перцем очі та скалічила ножем у руку. — При вул. Валовій 33-літня Ева Далкович запалила від печі на собі сукню і перемінилася у вогняний стовп. На її крик збіглися сусіди і заки вгасили вогонь, нещасна тяжко попеклася, так що її в безнадійному стані відставили до шпиталю.

— Краєва хроніка. В Дорошеві Вел. жовківського повіту 22-літній Василь Боровець застрілився у стайні свого батька. — На дорозі в Крупці рудецького повіту Андрій Діряк, 30-літній господар із Косівця пов. Городок, перевернувся зі саньми, на яких віз дерево, так нещасливо, що згинув на місці. — В Пишківцях пов. Бучач повісився в стодолі двацятькількалітній Микола Пискливець з причини нещасливої любови.

— Замах на солтиса перед судом. До солтиса зі села Кавсько (Стрийщина) Карла Яворського стріляв хтось, коли він вертався перед кількома тижнями зі засідання громадської ради; замаховці втікли. Прокуратура обвинувачила у тому замаху 4-ох господарів з Кавська: Миколу Марцишина, Степана Федоркова, Федя Куклака, Федя і Михайла Лапчуків та Луку Куклака. Вони станули перед лавою присяжних у Стрию, але розправу відложено, бо підсудні хотять предложити докази, що солтис допустився поважних надужить підчас урядування. Селяне з Кавська нераз жалілися перед владою на свого солтиса.

— Смерть у Дністрі. В Устечку пов. Заліщики совгалась на березі Дністра 10-літня Анна Бесащук, донька Федора. Через необережність впала в ріку і пішла під лід. Тіла її не вдалось віднайти.

— Нова підкарпатська залізниця. Як повідомляє польська преса, посли й сенатори з Галичини висувають у межах 4-літнього інвестиційного пляну м. ін. такі роботи: 1) Будову нової залізниці Львів—Варшава; 2) будову нової залізниці здовж Підкарпаття, від Коросна через Сянік, Стрий, Станиславів до Косова; 3) будову ґазотягу здовж Підкарпаття; 4) розбудову комунальних підприємств; 5) водні меліорації, реґуляцію рік і т. п.

— Грабіжницький підступ. До селянки Ханки Ґрах із Жовтанець приступив на вул. Коперника якийсь молодий чоловік і заатакував її словами: „Ви знайшли мої гроші, віддайте зараз мій пулярес!" Коли селянка заперечила й почала присягатися, що вона ніякого пуляресу не має, напасник завів її до найближчої брами і зажадав, щоби показала свої гроші. Залякана Ґрехова розвязала вузлик і показала 5 зол., які грабіжник вирвав їй з рук і швидко втік на вулицю.

— Корабельні катастрофи. Досі нема ніякої вістки про долю залоги голяндського корабля „Якобус", що затонув біля Балеарських островів. Капітан голяндського корабля „Ахіллес" переловив сигнали С.О.С. Останній з тих сигналів був такого змісту: „Вже запізно, потапаємо. Думки наші при наших родинах". Все таки „Ахіллес" поплив на місце вказане в попередніх радіотелеграмах, але не занйшов уже ніякого сліду корабля. „Якобус" мав 23 людей залоги. Морські хвилі викидають на береги Балеарських островів тіла топільників. — В заливі Гобсон, як повідомляють з Льондону, зударилися два кораблі, „Какарікаль" і „Карідаль", з яких перший затонув. Із 22 моряків 5 згинуло, інші врятувалися.

— Вибух на лекції хемії. В державній кравецькій ґімназії в Люблині склався нещасливий випадок. В першій клясі на лекції хемії, коли вчителька Фрончек демонструвала хемічну реакцію, з невідомої причини вибухла склянна кольба. Судина розприслася по салі й ранила вчительку та ученицю Плащевську, що стояла найближче стола. Крім того легко поранило сім інших учениць. Повідомлено ратункове поготівля і шкільну лікарку. Ученицю Плащевську, яку ранило в око, та вчительку, якій попарило лице та обі руки, відставлено до шпиталю.

— Ріжні вістки. Підчас пробних акробатичних летів над летовищем Бенґазі зударилися два військові літаки. Один пільот урятувався легким упадом, другий згинув. — В долині Макри у французьких Альпах засипала лявіна військову стежу, зложену із 23 вояків. — Біля Ґрацу в Стирії залізничий потяг зударився з вантажним самоходом. Трьох пасажирів згинуло а 12 з тяжко ранених. — На переїзді біля Пейра у Франції потяг наїхав на автобус. З вісьмох пасажирів пять згинуло. — Відомий оборонець Гавптмана, страченого на електричнім кріслі за вбивство Ліндберґового сина, Едвард Сей... збожеволів.

— Голяндська княжа пара в Криниці. Обоє ... князі — як відомо — є прихильниками лещетарського спорту, тому лагідні гірські терени і совершенні сніговi умовини при гарній і сонячній погоді є для достойних гостей вимріяним випочинковим кутиком. Але не лише спортом цікавиться голяндська княжа пара. Князь у розмові з висланником Польських Заведень Філіпс-а згадав про радієву музику і про те, що не уявляє собі сучасного життя без радія та що у Криниці відбирає знаменито станції американські та всілякі континентальні. Княжа пара має славну суперґетеродину Філіпс 695 польської продукції.

З концертової салі.

ЙОГАН ШТРАВС.

Реклями зробила своє: п. т. публика повірила і в славне назвище (йду об заклад, що були на вчорашньому концерті і такі гості, що йшли слухати „самого" Йогана Штравса — бл. п.!) і в „усесвітньої слави диригента Цісарської Опери у Відні" й у всі інші небилиці в реклямових нотатках („...до Львова приїздить король вальсів!"). Не дивниця, що в порівнанні з іншими цьогорічними концертами — на салі було повно (переважали мумії двох родів: старорежімні, що при звуках вальсів згадували свої золоті ковніри, і старозаконні, які аж сяяли на саму згадку про Відень „...du Stadt meiner Träume..!").

Диригент п. Йоган Штравс — типовий військовий капельмайстер, типовий „махальщик" найгіршої якости, якого має кожна слаба полкова орхестра. Ціла імпреза — один великий гумбуґ. Жаль, що все те відбувається коштом імени і творів справді великого майстра Йогана Штравса, якому мабуть ніколи й не снилося, скільки лиха нанесе йому колись його крівняк, приймаючи те саме імя Йогана...

Шкода, що цього роду імпрези, рекламовані в явно ошуканчий спосіб, не підлягають контролі поліції і кримінальним параграфам!

ант. руд.

З кіна.

Кіно Коперник: „МАРІЯ СТЮАРТ".

(г) Життя Марії Стюарт, конфлікт тої життерадісної королевої зі шотляндським пуританізмом — це ідеальна тема для фільми. Та чи могла сухітнича Катерина Гепберн відтворити настільки соняшний веселий тип? Тим більше, що режисер знехтував ті драматичні вальори сюжету і зробив з фільми суху лекцію історії, даючи низку образів, повязаних зі собою ніякою суцільною інтригою. Всі кращі моменти губляться у блідих, зате довгих діяльогах. Навіть така ефектовна сцена, як остання стріча Марії з Єлисаветою, виходить сіро. Зрештою деви чи фільма має вартість навіть як історичний документ, як обичаєвий нарис доби — нпр. форми на шотляндському дворі XVII. століття занадто нагадують американську кнайпу. Миле враження робить хіба кілька світлин мальовничих шотляндських замків.

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Похорон заслуженого діяча. Несподівана смерть о. Івана Винницького, пароха Стрия і заслуженого діяча Ходорівщини, викликала відрухових жаль і просто приголомшила всіх мешканців Стрия. Саме в розгарі консолідаційної праці на терені Стрия, коли то підготова до одноцільної пляновоі праці Національної Ради в Стрию під проводом бл. п. о. І. Винницького добігала до кінця — несподівана смерть забирає цього заслуженого народнього провідника. Похорон відбувся незвичайно величаво при участи 38 священиків, у тім чотирьох латинських. При виносі тіла виголосив прекрасну промову місцевий катехит о. Лішнинський, а на Службі Божій місцевий сотрудник о. Гаврилишин. Коло Нар. Дому прощав Покійника від українських установ Стрия адв. Дамян Охримович. Приґравала жалібно сокільська музика, співав хор „Міщанської Бесіди", впорядчиками були члени „Сокола". На цвинтарі попрощали Покійного від Ходорівщини о. декан Сайкевич, один селянин із Залісець і сенатор Лободич та посол д-р Троян. Цілий Стрий явився на похороні, був також місцевий староста і президент міста. Прегарна погода неначе хотіла також причинитися до звеличення похорону заслуженого народнього діяча та уможливити всім віддати йому останню прислугу. Завідательство парохії обняв місцевий сотрудник о. Гаврилишин, який вже три роки у Стрию сповняє совісно свої обовязки.

Йордан. Цього року пляновано за вказівками бл. п. о. Івана Винницького відсвяткувати Йордан відповідно до краси обряду і національної гідности українського народу. Мали йти всі процесії з церков Стрия і передмістя Лвни та Заплатина. Мала приґравати сокільська музика, а місцеві українські установи мали корпоративно з прапорами явитись і гідно репрезентувати релігійну і народню свідомість громадянства цілого Стрия. Все було приладжене, як нагло мов грім з неба ударила всіх неймовірна вістка, що на дорозі в часі відвідин парохіян зі свяченою водою на Щедрий Вечір помер скоропостижно на розрив серця декан і парох Стрия о. Винницький. Прибите горем громадянство спішило до церкви на Йордан; не було вже місця ні на параду, ні на музику, ані навіть на корпоративність [illegible] бо до того й лютий мороз потис. Згідно з вка[illegible] год. 8.30 рано відправив для [illegible] церкві о. кат. Лішнинський, а [illegible] ...ого морозу войско цілого стрийського гарнізону з представниками міста і політичної влади на ріку, де о. Лішнинський відправив водосвятіє в супроводі лат. капеляна Туринського. По год. 11-ій прийшли до міської церкви процесії з передмістя Лвни і Заплатин зі своїм парохом о. Цурковським і разом з місцевим завідателем парохії о. Гаврилишином, кат. Мартиновим і Лішнинським пішли на ріку. По дорозі плакали ревно парохіяни, що не було з ними вже о. пароха і що так сумно святкували Щедрий Вечір... По освяченні води вернулися всі до парохіяльного дому, де духовенство відправило парастас, а громадянство своєю участю під домом засвідчило свою вдячність і привязаність до покійного о. пароха. З причини жалоби відкликано традиційну просфору „Міщанської Бесіди" і „Ялинку" Студ. Союзу, як також святочні сходини 22. січня н. р.

Консолідація на Ланах поступає вперед і приносить успіхи у громадянській праці місцевих установ. Дня 17. І. відбулися заг. збори читальні „Просвіта" при численній участи членів, головно молоді, де вибрано новий виділ з п. Болетою Олексою як головою. Дня 24. січня відбулися чотири рази відкладані збори Кружка „Рідної Школи" під проводом делегатів Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи"; вибрано новий виділ з п. Білецьким Володимиром як головою. Обі ці установи, які дотепер якось не могли зговоритись, найшли спільну платформу для успішньої праці та рішили доложити всіх зусиль до дальшої конструктивної праці на передмісті Лани. На 31. І. ухвалено відбути спільну просфору всіх установ передмістя Лвни та заохотити місцевих громадян до консолідаційної праці і приготування засобів до будови Нар. Дому. Комітет будови Нар. Дому відбув нараду з місцевими правниками в ціли випрацювання відповідного статуту та поділився на секції праці, як фінансову, імпрезову, купна площі, статутову. Зазначуємо, що на Ланах живе компактною масою три тисячі українців, що, відповідно зорганізовані, могли би стати зразком для українських міст.

БОГОРОДЧАНИ.

Шкільний підінспектор Дзюрман „гуляє". Для українського народнього учительства Богородчанщини настали страшні часи, коли кураторія львівської округи у Львові приділила до виконування служби у шкільному інспектораті в Станиславові підінспектора Петра Дзюрмана. За 15 літ дотеперішньої експериментальної політики на шкільному відтинку в нашому повіті не зроблено українському вчительству стільки кривди, що накоїв новий підінспектор за дуже короткий час 2-ох літ. Коли в першій половині 1935 р. пішов на відпустку для поправи здоровля станиславівський шкільний інспектор К. Молчановський, перейняв від нього на той час самостійні агенди саме п. Дзюрман. Негайно після перебрання керми у свої руки і то перехолово він звернув свою увагу головно на ті недобитки зпоміж українського вчительства, які як білі круки залишилися ще на посадах і повів проти них плановий наступ. Інсп. Дзюрман хопився такої методи винищування: дати вчителеві недостаточну оцінку праці, повести проти нього на основі навіть найменше правдоподібного доносу дисциплінарку і врешті поставити його перед лікарську комісію. Наслідок такий, що один з трьох випадків за кожним разом доводив до звільнення знеславленого українського вчителя з посади без права до емеритури, чи хочби навіть у крайньому випадку з таким правом. Крім усування українських учителів підінспектор повів насильну утраквізацію чисто українських шкіл у повіті. В осени 1935 р. вернувся до служби головний інсп. Молчановський і вкоротив самоволю свого заступника. На нещастя інсп. Молчановський помер і на його місце призначила шкільна кураторія у Львові інсп. Пикульського, який у справах українського вчительства йде цілковито під лад п. Дзюрманові. Але хай говорять самі факти: Найновіший із них такий: Дня 17. грудня 1936 р. п. Дзюрман відбув госпітацію в учительки п-і Олени Миткцей, яку вже давніше переніс на інше місце і дав тоді вперше недостаточну оцінку праці. Бажаючи цим разом уже усунути цю учительку з посади, перевів в її клясі у школі в Гороховиці госпітацію й перед Різдвом удруге видав недостаточну оцінку. Тому над цією учителькою повисла загроза звільнення з посади без ніякого права до емеритури, бо п-і Олені Миткцей недостає саме ще 10 місяців до 15 літ служби, потрібних як „мінімум" для емеритури. Цікаво, що при госпітації українські учителі, хочби це були найвизначніші педагогічні сили, мусять заплутатись при таких своєрідних схолястичних запитах до дітвори, як нпр.: „Чому орел на польському державному гербі має дзьоб звернений направо, а не наліво?" Такі „дивні діла" творяться у богородчанському шкільному „виділі" і саме під боком пос. Здіслава Стронського, станиславівського бурмістра, який дня 13-го ц. м. в рефераті над буджетом міністерства внутрішніх справ у Варшаві висловив крилату думку, що нібито „польсько-українська нормалізація поступає вперед" та що „з огляду на велике значіння цієї справи уряд повинен усувати всякі труднощі, які можуть гальмувати розвиток нормалізації". Такі „слова" на устах у пос. З. Стронського, але інші „діла" підінсп. Дзюрмана! Може би так мін. освіти Свентославський і куратор львівської шкільної округи п. Гаденський подбали, щоб підінсп. Дзюрман припинив свою отрутну шкідливу роботу винищування недобитків українського вчительства на державній службі. Чи нема способу вкоротити його явно тенденційну самоволю? І як довго ще залишатиметься він у Станиславові та затроюватиме нездорову і без того польсько-українську атмосферу? Хочемо вірити, що мін. Свентославський і куратор Гаденський знайдуть спосіб присмирити розполітикованого шкільного підінспектора у Станиславові. Може би теж Українська Парляментарна Репрезентація, зокрема представники Станиславівщини: о. сен. Р. Лободич та пос. д-р Ів. Волянський взяли під увагу ці факти і не дозволили робити дальшу вівісекцію на здесяткованому вже й без того досі українському вчительстві в станиславівському шкільному районі.

ЧОРТКІВЩИНА.

Спільна просфора в Паушівці. Дня 19. січня влаштовано у Паушівці заходом усіх українських установ, а саме кружка „Союзу Українок", чит. „Просвіти", кр. „Рідної Школи", споживчої кооперативи, кредитової кооперативи та кр. „Сільського Господаря" спільну просфору. Свято випало величаво та пробило своєю численністю на всіх присутніх надзвичайно гарне враження. На спільну просфору явилося понад 300 осіб старших та молоді. Велика саля Народнього Дому не могла помістити всіх присутніх, через що самою фактично були по черзі три зміни — старші, середники та молодь, для якої влаштовано по скінченні свята танці й товариські забави. Просфору влаштували селяни з власною ініціятивою та власними силами. З повітових організацій не було на святі нікого. Просто до сліз зворушували прекрасні формою та глибоко-патріотичні змістом промови наших селян. Це вже не маса, а зорганізований та свідомий своєї праці й цілі культурний нарід. Змістом всіх промов були заклики до організації, праці, дисципліни, згоди і любови. Аж серце раділо бачити наших селян, згуртованих в одну велику родину, навіяну одним духом, перенятих одною ідеєю — праці та посвяти для кращого завтра! Це не пуста фраза, а правдива дійсність, яку можна побачити в щоденнім життю нашого села. В тім часі, коли наші верхи і наше студентство зуживає стільки енергії на партійні міжусобиці та особисті порахунки, коли на терені трьох воєвідств твориться у нас десять політичних партій, низи єднаються інтуїційно до праці під одним національним прапором, який є для них усім і понад усе. Спеціяльне признання за влаштування просфори належиться голові чит. „Просвіти" п. Данилові Карабіновичеві за ініціятиву та організацію праці, а виділові кружка „Союзу Українок" за виконання. Це не легка праця пристарати накриття та приладити перекуску для 300 осіб у сільських обставинах. Та зорганізоване жіноцтво Паушівки вивязалося зі своєї праці надзвичайно гарно. Члени всіх місцевих установ розійшлися домів підкріплені на дусі до дальшої праці — повні віри й надії в її успішність, бо — в єдності сила!

Гість.

Нові книжки й журнали.

SPRAWOZDANIE z działalności Lwowskiej Izby Rolniczej na rok budżetowy 1935/36. Wydawnictwo Lwowskiej Izby Rolniczej, Lwów 1937. Стор. 200. ф. 8°.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

САМБІР:

2. II. Інваліди.

3. Самбора іде театр до Дрогобича.

Великий Театр:

Вівторок, 2. II. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Міст". Год. 7.30 веч. „Подружжа".

Середа, 3. II. год. 8. веч. Виступ Льоди Голиня і Юрія Чаплінського.

Четвер, 4. II. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Пятниця, 5. II. год. 7.30 веч. премієра! „Життя це сон".

Субота, 6. II. год. 7.30 веч. „Подружжа".

АПОЛЬО: „Пані мінiстер танцює“.
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівилянка“.
ВАНДА: „Втеча“. „Для тебе співаю“.
ҐРАЖИНА: „Тато женитьcя“.
ЕВРОПА: „Легкодух“.
КАСІНО: „Його золота рибка“.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт“. „Неітко позносати“ з Флідом і Флипом.
КОПЕРНИК: „Марія Стюарт“ з Фр. Марчом і додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Пять дівчаток з Кавали“.
МЕТРО: „Весільна ніч“ з Анною Стен і Ґейрі Купером, „Передміста“ з Волесом Бірі.
МІРАЖ: „Виправа на плянету Монго“.
МУЗА: „Останній лицарі“ і плянтична фільма.
ПАКС: „Папа Пій говорить до тебе“.
ПАЛЯС: „Два дні в раю“ з Евг. Бодо.
ПАН: „Жайворонок“ із Мартою Еґерт.
РАЙ: „Їх трох“.
СВІТ: „Їх трох“.
СТИЛЕВЕ: „Силуетки“, ревія „Вже по морозах“.
ТОН: „Жовтий скарб“ з Ґейрі Купером.
УТІХА: „Бюро пропавших людей“ і ревія.
ХИМЕРА: „Під двома прапорами“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Французька Рівієра“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 2. лютого 1937.

Берлін (357) 16.30 Веселий орх. концерт, солісти, сопран, форт., 20.10 Орх. концерт. **Будапешт** (550) 12.30, 17.00 Орх. концерт. 15.30 Циг. музика, 18.00 Сальон. музика, 19.40 Спів. 22.00 Форт. ресітель. **Відень** (507) 12.00, 18.10 Орх. концерт. 18.25 Чи геройство можливе? Гутірка, 18.50 Астрономічна гутірка, 20.10, 21.00 „Золота сонішня молодь“ розривк. концерт. Швайле сопр., Армеско тенор, 22.00 Нагороджені пісні Штрайхера та Блюмеля (Шуберт сопр., Тавше барит.). **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 17.50, 18.00 Форт. ресітель, 20.10 21.00 Танкова музика, 22.30 Нічна музика. **Міляно** (369) 20.40, 21.00, 22.00 „Гашиш“ оп. Деляя Понте, **Мінхен** (405) 13.15 Легка музика, 16.50 Форт. ресітель, 18.00 Розривк. музика, 19.00 Веч. концерт, 21.00 Вок.-муз. концерт, **Париж** (1648) 12.00, 13.15 14.00, 14.30 Симф. музика, 16.00 Виклад із Сорбони, 18.45, 19.45 Сп. ресітель, 21.30, 22.00, 23.00 Опера. **Рим** (421) 17.15 Розривк. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Транс. з Ля Скалі: „Попелюшка“ оп. Россіні.

Середа, 3. лютого 1937.

Берлін (357) 14.15, 21.00 Розр. музика, 19.15 Весела авд., 22.30 Легка й танк. музика. **Білгород** (437) 19.15 20.00 Нар. пісні, 20.30, 21.00 Гумор. **Будапешт** (550) 12.05 Орх. концерт. 13.30, 14.40 Спів. 17.30 Форт. ресітель, 18.40, 19.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, **Брюселя фр.** (484) 21.00 Симф. концерт. Твори Белі Бартока в участю композитора, 22.00 Комедія Тр. Бернара. **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 19.15, 20.00 „Цвіль і вовк“ концерт злучених орх., 22.20 Легка двофорт. музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 10.30 Авд. для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 15.45 Шуманові пісні (сопр., альт, тенор, бас), 18.00 Хор. 20.10 Концерт дутої орх., 21.15 Воєнні пісні й марші, **Міляно** (360) 17.15 Камер. музика, 19.00 Концерт орх., 20.40 Розр. концерт, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Богема“ оп. Пучіні. **Мінхен** (405) 9.00 Музика, 12.00 Веселе полудне, 13.15 Орх. концерт, 17.00 Концерт солістів, Сєрбат сопр. кольорат., 19.00 „Ніч Вальпурґи“ оп. Ґріма, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Симф. музика, 18.45 Скрипка, 21.45, 22.00, 23.00 „Город над Оронтом“ ліричн. драма Башлета, **Рим** (421) 17.15, 19.45 Музика, 20.40, 21.00 „Суперджільо“ ком. Джанніі, 22.00 Солісти: Ар. Серато скрипка, А. Сета форт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 2. лютого 1937.

Сигнал часу. 8.03 Орх. концерт. 8.50 Ранішній денник, 9.00—10.40 Богослужения, опісля музика з гр. пл., 10.40 Програма на днині, 10.45 „Всього потроха“, гр. пл. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Муз. поранок симфонічної орх.; у перерві ок. год. 13.00 Як повстали гроші?, 14.00 Рекламовий концерт. 14.20 Скринька для дітей, 14.30 Концерт співочого т-ва, 14.50 Нар. капели. 15.20 „Гопля театр“, авд. для села, 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Р. Штравс: „Кавалер Срібної Рожі“ фрагм. з гр. пл., 17.00 Кажу при мікрофоні; у перерві в год. 18.00 „Будні пп. Ковальських“, говорена повість“, 19.10 Актуальна гутірка 19.20 „З різних країн“, гр. пл., 20.30, 20.31, 20.40 Спортові вістки, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., Ол. Міхаловський бас, 22.15 „Пиши тут листи“ скеч. 22.30 Танкова музика з гр. плит.

Середа, 3. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція. 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Як живуть вовки, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Велика опера, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Рослинні товщі в дом. господарці, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Тенор і його пісні (М. Вітріш), гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 В. Тиховський грає на гавайській гітарі, гр. пл., 16.10 Авд. для старших дітей: Музичні загадки. 16.30 Ґ. Ольсон: Квінтет дутих інструментів оп. 81, 17.05 Чого вояк вимагає від суспільности, 17.20 Концерт орх., 17.50 Гутірка, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Прелюдії, гр. пл., 18.40 Загальна скринька, 18.50 Шастя та море, гутірка, 19.00 Із дрібних і веселих річей, гумористи, 19.20 Із країни долярів, амер. легка музика та пісоньки, 20.00 Театр Уяви: „Мир ненависти“ на осн. Б. Ібанеза, 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Оповідання про Шопена: Шопен і Жорж Занд, форт., 21.40 Скрипковий ресітель Орлянда Барера, 22.10 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дни 1. II. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птицемасарні „М. С.“ у Львові. (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді	1.10 зол.
Індики I. кл. добре умясені, повногруді	0.95 „
Курки молоді I кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95 „
Качки товщені I. кл. шойно від 1.80 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

БІРЖА.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 2 ц. м.

Ціни за 100 кг. льоком, льоко вагон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	25.50—26.00
Жито збір. 695 гр/л. 3%	21.25—22.00
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	2?.75—21.00
Овес легко залощ. 444	18.00—18.50
Овес не залощ. 456	18.50—19.00
Гречка 10%	26.00—26.50
Кукурудза жовта	19.00—19.?5
Кукурудза червона	20.00—20.25
Коноп. сімя	38.00—38.50
Соняшникове сімя	39.50—40.00
Фасоля корона руч. в. з м. 4%	61.00—62.00
Фасоля „Різен“ руч. виб. з м.	49.00—50.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	43.00—43.00
Фасоля краса рафована	27.00—28.00
Фасоля цукр. ручно виб.	33.00—34.00

Всі роди збіжжа, олійних насінь і фасолі подорожали. Тенденція звишкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 1 лютого н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг масла десерового бльок. без опакування	2.65 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.70 „
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.70 „
молоко від 11. I. н. р. . .	0.16—0.17 „
яйця	4.00 „

Тенденція на масло звишкова, на молоко сильна, на яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

„Запевнене істнування“ має листа в Адміністрації.

Замісць вінка за могилу бл. п. Марії з Яськових Бенецької, учительки в Молодинньчу, зложила п. Зеновія Мурнівна зол. 10.— на УГА і зол. 10.— на Р. Школу.

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.